TELLIJATELE

Vastutustundlik ettevõtlus levib

Era- ja riskikapitalifirma BaltCapi juhtivpartneri **Martin Kõdari** sõnul on vastutustundlik ettevõtlus kasvav trend kogu maailmas, ka investeerimisfirmade hulgas. ▸Juhtimine

SEADUSEMUUDATUS

Reisifirmale pannakse suuremad kohustused

Estraveli reisibüroo juhi **Anne Samliku** sõnul sunnib uus seadus pea kõiki reisiettevõtteid tagatisi suurendama. ▸8–9

Äripäev

Teisipäev, 26. jaanuar 2016
nr 17 (5377) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0815	0,9246	9,2758	86,0410	28,29	-0,074%

Osav punuja

Narvas tegutses skeemitajate jõuk, kes oma aju ja ninamehe Vladimir Väkrami eestvedamisel pettis välja kümneid tuhandeid eurosid. ▸4–5

FOTO: PANTHERMEDIA / SCANPIX

VENEMAA

Majanduskriis pole veel haripunktist läbi

Venemaa majanduse pilt pole kiita – majanduskasv on tublis miinuses, reaalpalk mullusest nõrgem, rubla järjest odavam. Ekspertide arvates võib aga geopoliitiline kriis läbi olla. ▸6

INVESTOR

Ferrari aktsiale auto elegants ei laiene

Kuigi Ferrari autod panevad südame põksuma ka autoleigetel inimestel, siis nende äri midagi glamuurset ei ole. Suurim probleem on autode tootmismaht. ▸16–17

LOGISTIKA

Kauba tellimine liigub masinate kätte

Targa tellimise süsteem päästab käsitsi tööst ning annab ajavõitu. "Kui kauba seadistused on tehtud, jääb tellimine puhtalt automaatika mureks," selgitas Selveri logistikaspetsialist. ▸12–13

KOLUMN

Küllike Kaplinski: 1940. aastate järel jäädi ilma suurtest laenusummadest, kuid laenuandjate monumendiks jäi see, mis rajati just selle kapitaliga.

Hanseghemene juhatuse liige soovitab Eestil investeerida laenukapitali. ▸14

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

TEGIJA

Tõnu Runnel kasvatas hüppeliselt käivet

Kahe luuletaja poeg Tõnu Runnel, kes juhib 80 riigis teenuseid müüvat Tartu IT-firmat Voog, kasvatas mullu oma ettevõtte käivet 91 protsenti. Äripäeva IT-firmade TOPis suutis 90protsendist või suuremat käibe kasvu näidata vaid seitse firmat sajast, seega võib Runneli ettevõtte edu pidada tema ettevõtluskarjääris oluliseks verstapostiks. Sellegipoolest jääb ta praegu kindlaks oma kasvustrateegiale, välistades riskikapitalistide otsimise ja liiga kiire kasvu. Tema jaoks on tähtsamad ettevõtte väärtused, töötava seltskonna hea klapp ja loomingulisus.

ÄRIPÄEV EETRIS

Kas tasuta lõunad ajakirjanikele on olemas?

Täna räägivad Kuku raadio saates "Äripäeva ajakirjanikud Piret Reiljan, Mari Mets ja Kristi Malmberg sellest, miks õigupoolest on nii oluline, et ajakirjanik ei reisiks ühegi ettevõtte kulul. Jutustame ka ühe põneva loo eestlasest eksadvokaadi Ilmo Maaroosi äriseiklustest Aafrikas ja Araabia Ühendemiraatides.

KUULA KUKU RAADIOST KELL 13

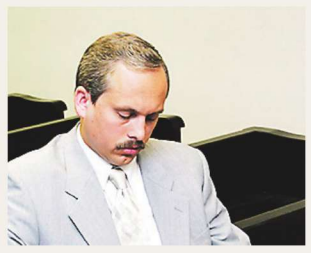

ILMO MAAROOS on kelmuses süüdi mõistetud eksadvokaat, kes püüdis Araabia strateegilist partnerit sokutada nii Estonian Airile kui ka Nordic Aviation Groupile.

TSITAAT

Üliväikese majanduskasvu, digitaliseerimisega tugevneva konkurentsi ja muutuste kiirenemise meres ujuvad juhid on praegu väljakutse ees, mis oluliselt keerulisemad kui eales varem.

Äripäev kirjutas eile juhtkirjas, et oskajate töötajate leidmine muutub järjest keerulisemaks ning hea tippjuht laseb võtmetöötajal riskida.

HOMME

Otsid ehitajat? Loe, mis võtetega taskukohastest variantidest parim välja sõeluda.

LOE ÄRIPÄEVAST

Reparo!
www.reparo.ee
ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

VÕLGLASED SOOMES?
Kiirhagiavalduste esitamine tasumata arvete alusel. Nõustamine eesti keeles.
Mauren OÜ Seppo Maunula
info tel 55 64 64 74, seppo@mauren.ee

Äripäeva käsiraamat
teadjalt tegijale
kasiraamat.aripaev.ee

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Õnnelikum inimene annab suurema panuse

Hiljuti avaldatud PISA-testi tulemused näitavad Eesti haridussüsteemi nõrku külgi. Kui laste õppeedukus on heas kirjas, siis näiteks hilinevad ja puuduvad Eesti õpilased koolist rohkem kui OECD riikides keskmiselt. Rahvusvahelises võrdluses on Eesti õpilased ka kõige vähem õnnelikud.

Äripäeva toimetuse meelest vajab haridussüsteem sisulist muutust, mida ja kuidas õpetada, et lõpuks nii haridus kui ka ettevõtluskeskkond targemalt toimiksid. Peaksime soodustama ettevõtja teket, mitte ainult palgatöötaja kasvatamist.

Praegused õppekavad, mida tuleb õpilastele selgeks teha, ei lähtu kuigivõrd tulevase tööturu vajadustest. Samas tuleks rohkem hoolt kanda ka selle eest, et õpilased jõuaksid kooli ja tunneksid hariduse saamise käigus põnevust ja rõõmu.

Tüütu rügamine. Tõenäoliselt ei leidu ettevõtjat, kes ei ole kas siis koolis või tööl näinud uksest sisse lonkivat tegelast, kellele tundub tema põhitegevus (õpilasele õppimine, töötajale töötamine) kuidagi nukralt tüütu. Justkui tehakse midagi sellepärast, et nii peab, mitte sellepärast, et see köidab ja pakub rahulolu. Veelgi kurvem on siis, kui sellist inimest näeb peeglist.

Koolist puudumine on tegelikult tõsine probleem. Nii võib ühel hetkel haridustee pooleli jääda ja kogu edasine elu läheb mitu kraadi keerulisemaks, mida kinnitab ka värske uuring. Selle tulemusena jääb välja arenemata tubli spetsialist – keemik, programmeerija või logistik –, kellest Eestis varsti teravalt puudust tuntakse.

Veel valusamaks muudab selle demograafiline olukord, kus rahvastiku vähenemine ei tundu peatuvat.

> **Tõenäosus, et õnnetu inimene on stressis ja põleb seetõttu ka kiiremini läbi, on küllaltki suur.**

Kui arengumaade õpilased on õnnelikud, aga nende õpitulemused kehvad, siis leidub Euroopas haridussüsteeme, kus näeb heade õpitulemuste kõrval õnnelikke õpilasi. Sellised näited on Šveitsis, Liechtensteinis ja Hollandis. Jutt, et sealne elatustase lubab paremaid tulemusi, ei päde, vähemalt täies ulatuses küll mitte.

Õppekavade sisulisele poolele saab Äripäev anda soovituse Eduka Eesti konkursi tööde näitel, mis tegid ettepaneku tuua koolidesse programmeerimise ning majandus- ja ettevõtlusõppe.

Samas ei ole sellest suurt tolku, kui selline muutus tundub õpilastele ikka mõttetu kohustusena, mis tuleb lihtsalt ära teha. Seetõttu vajamegi teistmoodi lähenemist, kuidas midagi õpetatakse. Milline metodoloogia sobiks kõige paremini Eesti keskkonda, jäägu didaktikute pärusmaale. Tähtis oleks, et õpilane tahab õppida.

Läbipõlemise oht. Praeguse õppesüsteemi kasuks räägib mingil määral selle edu. Ei tundu väga arukas toimivat õppekava lammutada, sest see võib tuua kaasa hullema. Kui saaks sama õppetulemuse juures aga õpilasi õnnelikumaks teha, lõpetaksid noored kooli enesekindlamatena ja oleksid ka töötajate või ettevõtjatena paremas kirjas. Õnnelik inimene on harvem stressis ja seega on ka läbipõlemisoht väiksem.

Õnnelike laste ja noorte kasvatamine ei sõltu vaid kodust, vaid vajab ka tuge koolis. Siin suundubki pilk õpetajatele. Unistada ju võib, et õpetaja amet on nii köitev, et hindamatute kogemustega õpetajatele lisaks konkureerib kohale hulk värskelt ülikooli lõpetanud uuendusmeelseid noori, kelle rajud ideed vajavadki natuke vanemate kolleegide talitsemist. Tulemuseks elav ja põnev kool, kus hariduse andmine ikka aukohal püsib.

REKLAAMARTIKKEL

Looduse ja inimese koostööst sündinud. Unikaalne ja täiuslik!

Põhja-Rootsis, Östersundis sooja meriinovillast aluspesu ja vaheriideid valmistav Woolpower tunneb KÜLMA ILMA ning teab, kuidas end krõbeda pakasega soojas hoida.

KAS TEADSID?

Vesi juhib soojust 25 korda paremini kui õhk.

Selle pärast tulebki niiskus võimalikult kiiresti nahalt eemale juhtida. Vill transpordib niiskuse nahast eemale.

Kõik õmblejad vastutavad isiklikult oma töö kvaliteedi eest, tikkides rõivaste sildile oma nime.

Õmbleja Ann-Mari Lund on töötanud Östersundis, Woolpoweri tehases alates 1977 aastast. Olles töötanud Woolpoweris peaaegu 40 aastat, on ta omandanud väga hea materjali tunnetuse ja pidevalt arendanud oskusi õmblejana.

Woolpoweri unikaalsuse ja täiuslikkuse alustala on õnnelik ja rahulolev meriinolammas.

FUNKTSIONAALSUS

Woolpower pesu „töötab" ja seda võib julgelt maailma kõige paremaks pidada. Ettevõtted ja organistaisoonid, milledes on soojale pesule ülikõrged nõudmised, kus puututakse kokku väga ekstreemsete tingimustega, kasutatakse just seda pesu. Täna kasutavad Woolpoweri tooteid Skandinaavia riikide kaitsejõud, politsei, eriüksused, Šveitsi ja Saksamaa suured elektrifirmad, Euroopa ehitusettevõtted ning raudteehooldusega tegelevad firmad ja paljud teised.

ÜLE 40 AASTA KOGEMUST

Woolpoweri meriinovillase kanga, Ullfrotté Original, väljatöötamine ja tootmine sai alguse koostööst Rootsi armeega.

Lahendamist vajas probleem, kuidas vältida külmetumist, külmakahjustusi ja külmumissurma sõdurite hulgas. Toonane statistika oli väga nukker - külma tõttu hukkus sõdureid rohkem, kui langes kuuli läbi.

LOODUSE LOODU ON PARIM

Loodus on külmetamise probleemi juba ammu lahendanud. Vill ongi looduslik funktsionaalne materjal. Tänini pole suutnud ükski inimene luua sünteetilist kangast, millel oleks villa unikaalsete omaduste kombinatsioon. Vill toimib soojaisolatsioonina, mis samal ajal niiskust tõrjub.

VILLAFROTEE – NAHA VASTAS PEHME, ÕHULINE JA VASTUPIDAV

WoolPoweri tooted on valmistatud villafroteest – Ullfrotté Original. Selle väline pind on sileda ja lameda koega ning pahem pool frotee-aasaline. Kanga kohevad aasad kombineerituna villa kähara kiuga annavad kudumi, millesse mahub suur hulk õhku. Nõnda moodustub teie keha ümber suurepärane isolatsioon.

Woolpower ÖSTERSUND

KÕIGE PAREM MERIINOVILLANE PESU MAAILMAS!

Ullfrotté ORIGINAL

200 g/m² ALUSKIHT	**400 – 600 g/m² VAHEKIHT**
1. Kiht Ullfrotté original 200 g/m² toimib isolatsioonikihina ja trantspordib niiskuse nahast eemale. Hoiab keha stabiilselt sooja ja kuivana üheaegselt. Kõik tooted on kootud ilma külje õmlusteta ehk sukkmeetodil	**2. Kiht** Vahekihina tasub kasutada tihedamalt kootud Woolpower riietuseset. See annab märgatava soojaisolatsiooni külmade ilmade ja madalama aktiivsuse ajal. **3. Kiht** Peab olema tuule- ja vihmakindel kiht, mis hoiab eemal väljastpoolt tuleva külma ja niiskuse ning toetab vahekihi soojaisolatsiooni **4. Kiht** Eriti äärmuslikes ilmaoludes võiks lisada neljandaks tuulekindla sünteetilise kehakatte.

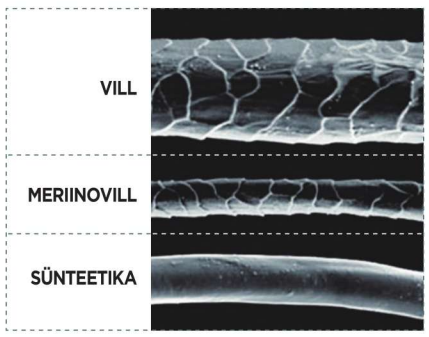

Vaieldamatult parim teadaolev kombinatsioon, et jalad püsiksid soojad!

Woolpower Ullfrotté Original kanga unikaalne valmimise protsess saab alguse juba meriinolammastest. Nad elavad õnnelikku mahelamba elu Uruguai ja Patagoonia Argentiina poolsetes osades asuvates farmides. Meriinolambad söövad aasta läbi õues värsket rohtu. Võrreldes põhjapool kasvanud lammaste villaga, on neil tihedam ja 6 korda peenema kiuga vill. Põhjamaise lamba toidusedel on eri aastaaegadel väga erinev. Tänu sellele on nende villakiud ka jäigemad. Need ei paindu nahaga kokkupuutes nii hästi. Sellest ka üldtuntud teadmine - villane riie torgib! Seevastu peenekiulisest meriinovillast Woolpoweri riideeset saab ka kõige tundlikum inimene otse naha vastas kanda. See on mõnusalt pehme ja väga soe!

SUKKMEETODIL KOOTUD

Woolpoweri riideosad on väga suures ulatuses kootud sukkmeetodil. Kehaosa, varrukad, sääre- ja kraeosad kootakse ringselt ning õmmeldakse kokku alles järgmise kehaosa tükiga. Nii on rõivastel vähem ebamugavaid õmblusi ja vähem soojakadu!

TOPID – AUASI!

Olles Woolpowerit mõnda aega kandnud, muutub kangas veidi topiliseks. See on tõestus asjaolule, et riie on valmistatud naturaalsetest materjalidest – seega puhtalt auasi! Ärge muretsege, topid ei vähenda kuidagi ei riide funktsionaalsust ega omadusi. Toote funktsionaalsuse nimel on Woolpoweris säilitatud lõnga käharus. Villakiudude vedrujas struktuur on välja harjamata. Lisaks kedratakse lõnga palju õrnemalt ja kangas kootakse ääretult pehmelt. Need tehnoloogilised erisused annavad võimaluse luua kangast, millest tehakse maailma kõige paremat sooja pesu!

VALMISTATUD ROOTSIS

Kogu protsess, kangakudumisest kuni rõiva valmimiseni, leiab aset Rootsis, Östersundis asuvas Woolpoweri tehases, kus on kehtestatud kõrged nõudmised kvaliteedile. Lisagarantiina vastutab kvaliteedi eest iga õmbleja isiklikult, oma nime rõiva sisse tikkides.

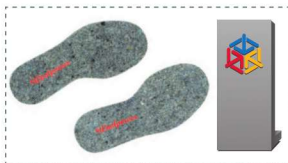

ISPO AWARD GOLD WINNER 2014/2015

A3 CERT ISO9001 ISO14001 CERTIFIED

SWEDAC ACKREDITERING 1939 ISO/IEC 17 021

CONFIDENCE IN TEXTILES Tested for harmful substances according to Oeko-Tex® Standard 100 SE-09-183 Swerea IVF

MASINPESTAV 60 °C JUURES

Woolpoweri riided on masinpestavad 60 °C juures ilma, et need kokku tõmbuksid. Vill on looduslikult isepuhastuv, seepärast ei vaja see ka sagedast märgpesu. Tihtipeale piisab värskendamiseks vaid tuulutamisest. Pesemiseks kasutage lanoliini sisaldavat pesuainet – siis teenib rõivas teid kaua ja hästi!

EI MINGIT HIGILÕHNA

Veel üks villa suurepärane looduslik omadus – see ei võta higilõhna külge. Villakiudude pind on vetthülgav ja nendes sisalduv kreatiin hoiab ära bakterite vohamise. Woolpower ei hakka ebameeldivalt lõhnama isegi siis, kui olete tugevasti higistanud.

EI ASENDA SPORDIPESU

Woolpower pesu sobib suurepäraselt kandmiseks juhul, kui teid ootab ees vahelduva aktiivsusega toimetus õues, kui aktiivne tegevus vaheldub pausidega, või kui peate külmaga passiivselt õues viibima. Woolpower ei asenda spordipesu, küll aga täiendab seda suurepäraselt. Spordipesuga ei tohiks te pärast aktiivset tegevust pikalt naabri või kolleegiga jutustama jääda, Woolpoweriga on see lubatud.

MAALETOOJA: TAMREX OHUTUSE OÜ. ASTUGE LÄHIMASSE TAMREXI KAUPLUSESSE JA HANKIGE ENDALE WOOLPOWERI ALUSPESU, VAHERIIE, SOOJAD SOKID JA SISETALLAD JUBA TÄNA!

TAMREX OHUTUSE OÜ — Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN	TARTU	PÄRNU	RAKVERE	VILJANDI	JÕHVI	VÕRU	VALGA	NARVA	HAAPSALU	PAIDE	JÕGEVA	TÜRI
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35	Aardla 114, Ringtee 37a	Riia mnt 169a, Savi 3	Pikk 2	Riia mnt 42a	Tartu mnt 30	Piiri 2	Vabaduse 39	Tallinna mnt 19c	Ehitajate tee 2a	Pikk 2	Tallinna mnt 7	Türi-Alliku

Imbi Must:
Enam ei ole sellised pettused võimalikud.

Töötukassa teenuste osakonna juhataja asetäitja sõnul on palgatoetuste maksmise kord muutunud

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Ä Pane tähele

Narva petised tüssasid töötukassat, kindlustusfirmasid ja järelmaksu pakkujat

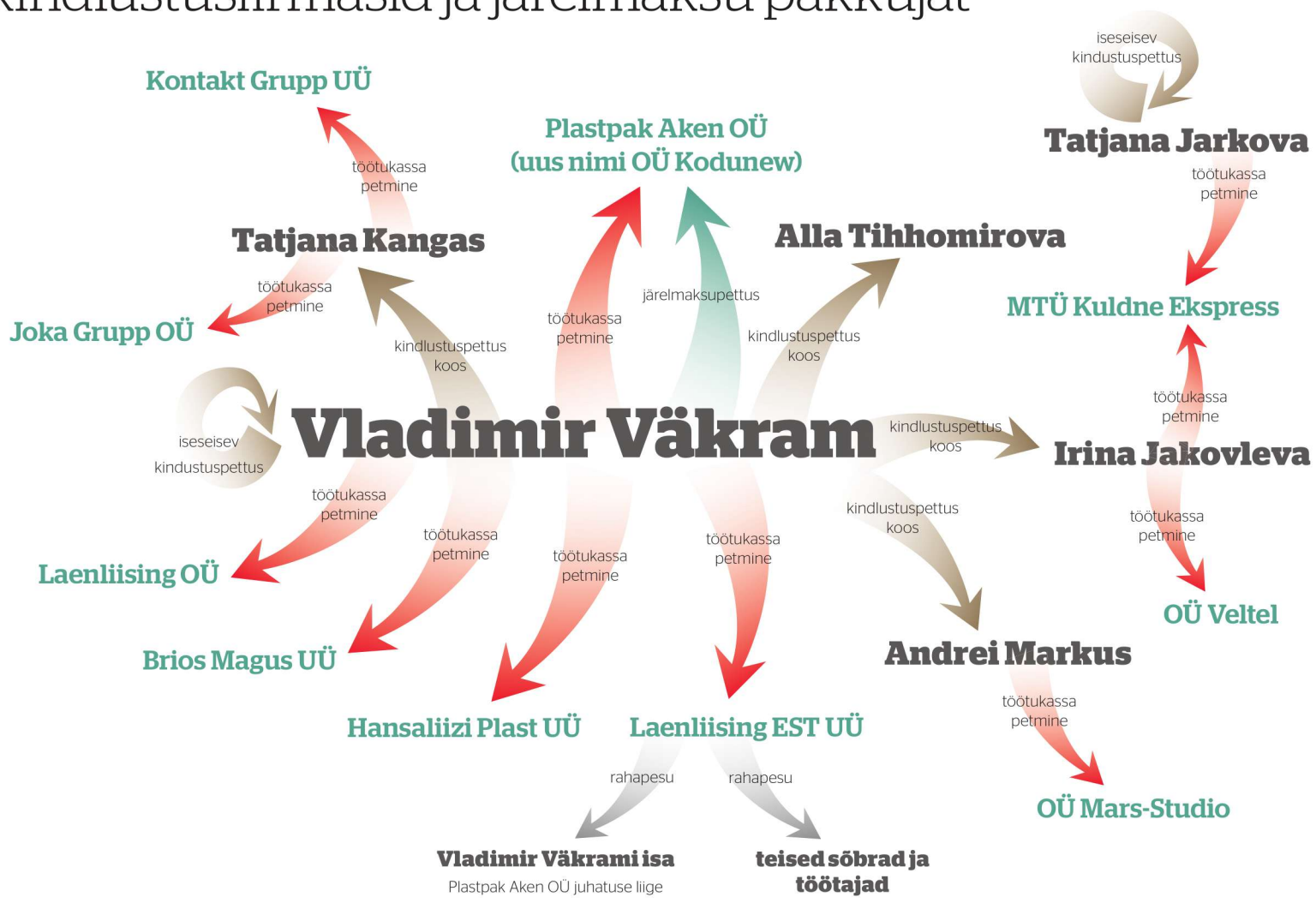

PETTUS

Narva nupumeeste laiahaardeline petuskeem.

Kurjategijate juht kaasas ka oma isa ja ema

Ä MARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Aasta jooksul töötukassalt ja kindlustusfirmadelt kümneid tuhandeid eurosid välja petnud kurjategijate grupp mõisteti 8. jaanuaril Narva kohtumajas süüdi erinevates kelmustes, võltsimises ja rahapesus.

Kirev kurjategijate jõuk manipuleeris inimestega 2010. aasta suvest nii olematute päikesereiside, järelmaksude kui ka töötute fiktiivse palkamisega. Nende kuritegeliku maailma edulood tipnesid korraliku rahapesuga.

Jõugu aju ja ninamees, 34aastane Vladimir Väkram kasutas rahapesuks ka oma isa pangakontot. Petuskeemi mässitud firmade juhatustesse määras ta samuti nii oma ema kui ka isa. Samas skeemis kaasa löönud Alla Tihhomirova (52) ja Irina Jakovleva (25) on ema-tütar. Kogu pettuse sularaha voolas Väkrami taskusse erinevatelt pangaarvetelt ühe ja sama Narvas asuva Tiimani tänava sularahaautomaadi kaudu.

Töötukassa kinnitab, et praegu pole sellised pettused enam võimalikud, kuid Narva kelmide riisutud 40 000 eurot nõuavad kohtutäiturid töötukassale praegu ikkagi tagasi. Jõuk sai erinevalt kindlustusfirmadelt pettuse teel kätte ligi 26 000 eurot, üritades välja petta kaks korda rohkem.

Viru ringkonnaprokurör Irina Karo polnud juhtumi kommenteerimiseks kahe nädala jooksul haiguslehel viibimise tõttu kättesaadav. Äripäevaga suhelnud Narva ettevõtja sõnul pole tegemist Narvas tuntud inimestega, tema neid ei teadnud. Nüüd aga kõigest järgemööda.

Väkrami üks edukamaid kuriteopaarilisi oli Irina Jakovleva, kellega koos panid nad toime kindlustuskelmuse. Nimelt sõlmis kelmide duo 2011. aasta 24. aprillil ühe kindlustusfirmaga reisikindlustuslepingu, mis pidi katma samal päeval alanud viiepäevast turismireisi Türgi kuurortlinna Antalyasse. Vaid kaks päeva hiljem teatas Jakovleva kindlustusfirmale, et pidi haigestumise tõttu reisi ära jätma, ning tegi avalduse 2400eurose kindlustushüvitise väljamaksmiseks.

Ostetud turismireisi tuusikut tõendava dokumendi võltsis Väkram. Sel korral küll kindlustaja keeldus hüvitise väljamaksmisest, kuid õnn naeratas neile juba järgmisel katsel.

Sarnaseid reisikindlustuslepinguid sõlmisid nad samal kevadel veel mitmel korral erinevate kindlustusfirmadega.

Lisaks kindlustuskelmusele mõisteti Jakovleva ja Väkram süüdi turismivautšerite ja kassa sissetulekuorderite võltsimises.

Täpselt sama Antalya-skeemi kasutas Väkram ka koos Tatjana Kangase (58) ja Andrei Markusega (52). Markusega kukkus plaan läbi, aga Kangas sai kindlustusfirmalt kätte 1918 eurot.

Korra proovis Antalya-pettust iseseisvalt ka Tatjana Jarkova (27) ja sai kindlustusfirmalt kätte 1025 eurot. Edaspidi ta seda skeemi aga rohkem ei proovinud ja asus tüssama töötukassat lasteteatri kaudu.

Väkram üksi aga oli turismituusiku skeemis ülimalt edukas – ise võltsis, ise esitas dokumente, ise kasseeris raha. Tema nimetas reisi sihtkohaks enamasti Egiptust ja sai valedega erinevatest jalatraumadest kindlustusfirmadelt oma isa pangaarvele kokku üle 16 000 euro. Suurima ühekordse väljamaksena teenis ta kindlustusfirmalt kolme inimese ärajäänud reisi eest 5500 eurot.

Rahapesu käib täie hooga. Väkram ei öelnud pettuste tarvis ära ka oma tuttava ID-kaardi kasutamisest ning tulu varjamiseks korduvast rahapesust. Erinevate tuttavate ja firmade arvetele sokutas ta varjule 16 370 eurot.

Suurte summade hajutamiseks võttis ta sageli ise sularaha välja ning lasi seda teha ka oma isal ning enda kontrollitavate firmadega seotutel. Kokku kandis ta oma firmadest oma isa, Plastpak Aken OÜ, uue nimega Kodunew juhataja arvele 16 357 eurot, sellest summast osa kandis isa edasi enda juhitud firmasse ja kaasosalisele.

Väkrami vangerdustehingute summad varieerusid 30 eurost ligi tuhandeni, maksete selgitusteks näiteks "Sissemaks panka kindlustuse müügi eest" või "Tuuri 121 arve tasumine".

Tüssavad töötukassat. Korduvatest Antalya-skeemidest tuttavale Irina Jakovlevale kuulub usaldusühing (UÜ) Veltel, mille kaudu võttis ta 2010. aasta novembris näiliselt tööle endise töötu. Töötukassa kohustus selle eest tasuma ise poole endise töötu palgast. Sellega pettis ta ühtlasi ka Euroopa Sotsiaalfondi, kes töötukassa väljamakstavat toetust kaasrahastab.

Jakovleva asus hoolega esitama töötukassale võltsitud tõendeid väljamakstud palkade kohta. Niiviisi õnnestus Jakovleval petta töötukassalt poole aastaga välja ligi 1700 eurot, palkamata tegelikult kedagi.

Novembris 2010 alustatud petuskeemi laiendas ta jaanuaris veel järgmistegi fiktiivsete töötute palkamisega, kelle eest sai samuti töötukassalt kuni juulini kokku üle 10 000 euro kompensatsiooni. Skeemi edenedes kehtivuse kaotanud Eesti kroonides oli töötukassa väljamakstud summa ligi 162 000 krooni.

Ka kurjategijate grupi ninamees Väkram kasutas töötute palkamise skeemi oma isa juhitud firmas OÜ Plastpak Aken (Kodunew). Töötukassalt pettis ta – või isa-poega üheskoos, sest "veebidisaineri praktikakoha lepingud endiste töötutega" sõlmis ta isa ni-

40 066

eurot petsid kuus Narva kurjategijat töötukassalt välja, lisaks kindlustusfirmadelt 25 832 eurot ja järelmaksu pakkujalt 1265,99 eurot.

26. jaanuar 2016 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee

Ä **Kes on kes**

Vanglasse läheb esialgu vaid üks

Vladimir Väkram (34) – mõisteti süüdi soodustuskelmuses, dokumendi võltsimises ja selle kasutamises, kindlustuskelmuses, suures ulatuses toime pandud kelmuses, rahapesus vähemalt teist korda ja isikuandmete ebaseaduslikus avaldamises. Määrati liitkaristuseks 3 aastat vangistust, lisaks rahaline karistus 640 eurot. Kohe kuulub ärakandmisele 3kuuline vanglakaristus, ülejäänu katseajaga 3 aastat. Lisaks peab maksma kannatanutele 18 600 eurot. Töötav Eesti kodanik, kõrgharidusega, varem kelmuse ja võltsimise eest kolmeks aastaks tingimisi vangi mõistetud.

Tatjana Jarkova (27) – mõisteti süüdi kindlustuskelmuses ja dokumendi võltsimises. Määrati liitkaristuseks 1 aasta ja 6 kuud vangistust sama pika katseajaga.

Irina Jakovleva (25) – mõisteti süüdi soodustuskelmuses, dokumendi võltsimises ja selle kasutamises ning kindlustuskelmuses. Määrati liitkaristuseks 2 aastat ja 8 kuud vangistust katseajaga 3 aastat. Lisaks peab maksma kannatanule 2058 eurot.

Alla Tihhomirova (52) – mõisteti süüdi suures ulatuses toime pandud kelmuses. Koos varasema karistusega määrati liitkaristuseks 5 kuud vangistust katseajaga poolteist aastat.

On varem kelmuse ja võltsimise eest kuueks kuuks tingimisi vangi mõistetud.

Tatjana Kangas (58) – mõisteti süüdi soodustuskelmuses, dokumendi võltsimises ja selle kasutamises. Määrati liitkaristuseks 2 aastat ja 8 kuud vangistust katseajaga 3 aastat. Lisaks peab maksma kannatanule 2058 eurot.

Andrei Markus (52) – mõisteti süüdi soodustuskelmuses, dokumendi võltsimises ja selle kasutamises. Määrati karistuseks 1 aasta vangistust katseajaga 1 aasta.

Kõikidele ettevõtetele määrati lisaks ka ligi 3500–4000 euro suurused rahalised karistused, nende vara ja raha konfiskeeriti.

Ä **Kommentaar**

Sellised pettused pole enam võimalikud

IMBI MUST
töötukassa teenuste osakonna juhataja asetäitja

Töötukassa avastas ise kõnealuse pettuse, kui võrdlesime tööandja esitatud palgatõendite andmeid maksuameti andmetega. Lõpetasime ettevõtetele väljamaksed ja tegime tagasinõuded, mille sissenõudmisega tegelevad praegu kohtutäiturid.

Enam ei ole sellised pettused võimalikud, kuna 1. mail 2014 jõustus tööturuteenuste ja -toetuste seaduses töötukassa ettepanekul tehtud muudatus, mille järgi maksame palgatoetust välja maksuametis deklareeritud andmete, mitte tööandja esitatud palgatõendite alusel.

Ent ka enne seda rohkem selliseid ulatuslikke pettusi ei esinenud, küll aga avastasime kontrolli käigus üksikuid juhtumeid, kus töötukassale esitatud info ei vastanud maksuameti andmetele.

mel – niiviisi välja ligi 3000 eurot. Väkrami isa protsessis aga süüdi ei mõistetud.

Sama skeemi kasutas Väkram ka oma teistes ettevõtetes, näiteks Laenliising OÜ kaudu pettis ta töötukassalt välja 1330 eurot. Ka Väkrami teine firma OÜ Brios Magus osales selles skeemis, seekord oli firma juhatuses Väkrami ema. Selle firma kaudu sai ta töötukassalt üle 5000 euro, Hansaliizi Plast UÜ kaudu 4600 eurot.

Lisaks tööle said kujuteldavad töötud ka praktikale. Näiteks Laenliising EST UÜ alt "võttis" Väkram endisi töötuid praktikale logistika erialal ning taotles ka selle eest töötukassalt kompensatsiooni, saades seda kokku 1330 eurot.

16

tuhat eurot pettis erinevatelt kindlustusfirmadelt välja kurjategijate grupijuht Vladimir Väkram.

Mängu tuleb riukalik lasteteater. Ühekordseks jäänud Antalya-pettusest tuttav Tatjana Jarkova lõi "praktikajuhendajana" kaasa ka Velteli omaniku teises projektis, Irina Jakovleva MTÜs Tantsukultuuri Juurutamise ja Näitlemisoskuse Arendamise Lasteteater Kuldne Ekspress. Selle abil hakkas Jarkova-Jakovleva tandem samuti pettuse toel soodustusi saama.

Jarkova võltsis dokumente ja Jakovleva esitas neid töötukassale, seekord väljamõeldud töötu Kuldsesse Ekspressi veebidisainerina praktikale võtmise ning tema juhendamise eest palgakompensatsiooni saamiseks.

Nii sai Jakovleva töötukassalt Kuldse Ekspressi arvele kolmel korral kokku ligi 500 eurot kompensatsiooni. Õige pea "võttis" ta praktikale veel teisigi töötuid veebidisainereid ning hakkas sellega süstemaatiliselt töötukassat riisuma, teenides üle 3000 euro.

Varem töötute palkamisega silma paistnud Veltel hakkas nüüd Kuldse Ekspressi eeskujul töötuid praktikale võtma. Kuldne Ekspress omakorda hakkas lisaks praktikantidele Velteli eeskujul töötuid palkama, teenides samale seltskonnale veel 4300 eurot.

Ka Tatjana Kangas kasutas Jakovleva skeemi ja "palkas" OÜ Joka Grupp ja UÜ Kontakt Grupp kaudu endisi töötuid ja võttis neid ka praktikale, esitades selle eest töötukassale kompenseerimiseks fiktiivseid palgatšekke, teenides kokku 4600 eurot. Ta koostas hoolikalt ka praktikapäevikud ja -graafikud, kuigi Jarkoval polnud tegelikult veebidisaineri juhendamiseks ei vajalikke teadmisi, haridust ega kogemusi.

Õnnestunud järelmaksupettus. Koos Väkramiga tegutses ka Irina Jakovleva ema Alla Tihhomirova. Nemad kahekesi kasutasid unikaalseks jäänud skeemi. Tihhomirova edastas Väkramile ühe kolmanda isiku (ütleme Dima) isiklikud andmed koos dokumendi koopiaga, millega sai Värkam 3. oktoobril 2011 esitada taotluse Dima nimele järelmaksu saamiseks. Pärast Dima allkirja edukat võltsimist sai Väkram enda kontrolli all oleva Plastpak Aken OÜ arve kaudu järelmaksu pakkujalt Dimaga sõlmitud võltslepingu alusel juba 11. oktoobril 1265,99 eurot.

Kohtus nõustusid kurjategijad kokkuleppemenetlusega.

www.fiat.ee

FIAT PROFESSIONAL ERIPAKKUMINE –
TASUTA VARUSTUSPAKETT

FIAT DUCATO

Pakett sisaldab

025	Konditsioneer
041	Elektriliselt reguleeritavad ja soojendusega küljepeeglid
077	Tagavedrustus topeltvedrustusega (standardvarustuses koos Heavy 4005 kg)
197	Tagumised poritiivad
205	Programmeeritav autonoomne soojendi WEBASTO
213	Tehasesignalisatsioon
245	Raadio juhtnuppudega roolil
416	Püsikiiruse hoidmise süsteem
619	270 kraadi avanevad tagumised uksed
747	Esiporitiivad
7BY	Raadio koos Bluetooth käedvaba süsteem. USB ja AUX liidestega.
LM1	LED Päevasõidutuled

Paketi väärtus **4.970 EUR**

FIAT DOBLO

Pakett sisaldab

008	Kaugjuhitav kesklukustus
025	Konditsioneer
245	Raadio juhtnupud roolil
6ZE	AM/FM raadio ja MP3 mängija (Bluetooth® Audio-Streaming), käedvaba telefoni kasutus Bluetooth®-ühenduse abil. Aux-In ja USB liides.

Paketi väärtus **1.620 EUR**

ROHKEM EFEKTIIVSUST, ROHKEM VÄÄRTUST, ROHKEM TEHNOLOOGIAID.

FIAT 5 AASTANE GARANTII

Autospirit TALLINN ▪ Ehitajate tee 122, Tallinn, tallinn@autospirit.ee, Tel. nr. 6 599 499
Autospirit TARTU ▪ Turu 47, Tartu, tartu@autospirit.ee, Tel. nr. 7 341 126

autospirit

FIAT PROFESSIONAL

↑ **VENEMAA** poodide allahindlused jätavad suure osa kodanikest külmaks, sest nende odavnenud palgaraha jätkub vaid hädapärase ostmiseks. FOTO: EPA

Ä Võrdlus

Venelaste reaalpalk jäi mullu iga kuuga väiksemaks

Venemaa reaalpalga aastane muutus, protsentides

Majanduskasv üle hulga aja miinuses

Venemaa SKP aastane muutus, protsentides

ALLIKAS: BLOOMBERG

KRIIS

Venemaa majandus tugevas languses.

Nafta hind raputab rubla ja õõnestab eelarvet

Ä SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Venemaa majandus oli möödunud aastal nafta järsu odavnemise ja Ukraina kriisi tõttu kehtestatud sanktsioonide mõjul suurimas languses alates kriisiaastast 2009.

Et nafta hind alles otsib põhja, ei ole majanduskriis kindlasti veel haripunktist läbi, ütles äsja Davosis lõppenud majandusfoorumil Venemaa endine rahandusminister Aleksei Kudrin. Erinevalt sellest, mida väitis detsembris Venemaa president Vladimir Putin.

Küll aga võib Kudrini sõnul tipust läbi olla geopoliitiline kriis. Venemaa-vastaste sanktsioonide leevendamise võimalust on viimastel päevadel nimetanud nii USA välisminister John Kerry kui ka mitmed Euroopa poliitikud.

Venemaa föderaalne statistikaamet avaldas eile esialgse hinnangu, mille järgi Venemaa sisemajanduse kogutoodang kahanes mullu 3,7%. Sellele eelnenud aastal suutis majandus kasvada vaid 0,6% ning alanud aastaks prognoosib Rahvusvaheline Valuutafond languse jätkumist vähemalt 1% ulatuses.

Reaalpalk on Venemaal vähenenud juba enam kui aasta aega iga kuu – detsembris oli langus aasta baasil 10%. Jaemüük kahanes 15,3% ja investeeringud aasta baasil 8,7%.

85

PROTSENTI venelasi toetas detsembris tehtud küsitluse järgi Putinit, kuigi elanike rahulolematus kasvab.

Rubla kurss on saaginud üles-alla koos nafta hinnaga. Venemaa majandus ja eelarvetulud sõltuvad jätkuvalt tugevasti nafta hinnast, ehkki president Putin on sanktsioonidest kõnelenud kui heast võimalusest arendada Venemaa oma majandust. Sanktsioonid tähendavad aga ka investeeringute põuda – Aleksei Kudrin muretses Davosis just ära jäänud investeeringute ja tehnoloogia uuenduste pärast, millest sõltub Venemaa majanduse moderniseerimine ja kasv tulevikus.

Rubla nõrgenes möödunud nädalal juba 85,99 rublale dollarist, lüües 2014. aasta detsembri mõõnarekordi. Venemaa keskpanga juht jättis ära sõidu Davosi ja pidas kriisikohtumise. Meenutuseks – enne Ukraina kriisi puhkemist maksis USA dollar umbes 35 rubla.

Keskpank lubab vajadusel tegutseda. Venemaa keskpank, mis üllatas 2014. aasta detsembris järsu intressimäärade tõusuga, et rubla langus pidama saada, ei ole pärast rubla kursi vabakslaskmist enam tugioste teinud. See on olnud analüütikute hinnangul mõistlik ja säästnud Venemaa reserve.

Keskpanga juht Elvira Nabiullina on kinnitanud valmisolekut turule sekkuda, kui rubla järsk langus peaks finantssüsteemi stabiilsuse ohtu seadma. Võimaliku valupiiri hindasid agentuuri Bloomberg küsitletud analüütikud 90 rubla tasemele dollarist. Eile kauples rubla dollari suhtes 79,83 rubla tasemel.

Rubla nõrkus ei lase aga keskpangal jätkata baasintressimäärade kärpimist, et majandust toetada. Baasintressimäär on suvest saadik 11% tasemel ning muutust ei oodata ka reedel toimuvalt intressinõupidamiselt. Sest inflatsioon on küll aeglustunud, kuid kordades kiirem keskpanga seatud eesmärkidest. Detsembris ulatus hinnatõus aasta baasil 12,9%-le. Inflatsiooni kannustavad ka Venemaa enda sanktsioonid lääne kaupadele ning Türgi ja Ukraina toodetele.

Kudrini prognoosi järgi võib nafta hind ära käia ka 16 dollari tasemel, kuid kerkib siis uuesti ja aasta-paari pärast taastub ka kasv Venemaa majanduses. Selline nafta hinna tase oleks katastroofiline Venemaa riigieelarvele, mis saab ligi poole tulust nafta- ja gaasisektori maksustamisest. Tänavune eelarve on koostatud eeldusel, et nafta hind on 50 dollari ringis barrel. Praegune hinnatase – eile maksis Brenti nafta märtsi lepingutes 30,72 dollarit barrel – sunnib eelarvekulusid vähemalt 10% ulatuses kärpima ning kaaluma teid 6–7%se eelarve defitsiidi katmiseks. Laenu võtta on kallis.

Üks väheseid positiivseid näitajaid on suhteliselt madal töötuse määr 5,8% tasemel.

Rahulolematus venemaalaste seas kasvab, kuid Kudrin prognoosib, et valitsusel on siiski paar aastat aega. Detsembris toetas Putinit 85% küsitletutest, näitas Levada keskuse uuring.

Kas tingimata majandusprobleemide tõttu, kuid Venemaa on üles näidanud suuremat konstruktiivsust Ukraina ja Süüria kriisidele lahenduse otsimisel, kirjutas Financial Times. "Kui pingutada ja kui mõlemal poolel on siiras legitiimne huvi probleem lahendada, on võimalik järgnevatel kuudel näha, et Minski lepingud täidetakse," ütles USA välisminister John Kerry Davosis. "See võib viia olukorrani, kus sanktsioonid on võimalik tühistada." Alles kuu aega tagasi laiendas USA valitsus Venemaa-vastaseid sanktsioone.

Koostöövaim võtab võimust. Küprose president Nicos Anastasiades ütles Davosis, et Minski lepingute täitmist tuleb tagant aidata, kuid sanktsioonid ei aita kedagi, ka Ukrainat mitte, vahendas Bloomberg.

Eile ajalehes Frankfurter Allgemeine Zeitung avaldatud arvamusartiklis kirjutas Saksamaa rahandusminister Wolfgang Schäuble, et EL peab Süüria kriisi lahendamiseks Venemaaga tihedamat koostööd tegema.

Prantsusmaa majandusminister Emmanuel Macron oli aga eile äridelegatsiooniga Moskvas, kus ta avaldas lootust, et praegused probleemid vastastikuses suhtlemises peatselt lahenduse leiavad. "Pragmatism võimaldab meil täna mitmeid kokkuleppeid allkirjastada," ütles ta agentuuri Bloomberg vahendusel. Muu hulgas plaanivad Prantsuse firmad osalemist infrastruktuuriprojektides 2018. aasta jalgpalli maailmameistrivõistlusteks valmistumisel.

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

←EESTI ja Taani korruptsiooniuuringut tutvustasid eile Tartu Ülikooli professor Maaja Vadi (vasakult), justiitsminister Urmas Reinsalu ja uuringu üks koostajaid Mari-Liis Sööt. FOTO: ANDRES HAABU

Korruptsioon ei pane juhti politseilt abi otsima

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Kui Eesti eraettevõtte juht avastab oma firmas korruptsioonijuhtumi, siis ta ei otsi abi politseist või prokuratuurist, vaid eelistab sellise olukorra lahendada ettevõtte sees, liigset kära tekitamata, selgub värskest uuringust.

Rohkem kui iga neljas ehk 27% Eesti juhtidest usub, et õiguskaitseorganite teavitamine aitab tõhusalt korruptsiooni vastu. Teisalt Taanis on see näitaja täpselt vastupidine – politseilt otsiks abi 72% juhtidest. Sellised tulemused selgusid eile avaldatud erasektori korruptsiooni uuringust, kus küsitleti 500 Taani ja 500 Eesti erasektori juhti.

Samas juhid enamasti reageeriksid, kui saavad korruptsioonijuhtumist teada. Üksnes 3% Eesti ja 10% Taani juhtidest vaikiks. Kuid mõlemas riigis eelistatakse juhtumist teada anda ettevõtte sees kas juhtkonnale või otse asjaga seotud isikule. Meedia tähelepanu juhid ei soovi, üksnes 2% juhtidest räägiks juhtunust ajakirjandusele. Küll aga soovitakse uuringu ühe koostaja Mari-Liis Söödi sõnul, et ajakirjanduses ilmuks rohkem korruptsiooniteemalisi lugusid, et keskkond mõistaks sellise teguviisi hukka.

Küsitlus näitas ka, et rohkem kui iga teine Eesti juht (57%) on oma valdkonnas kokku puutunud korruptsiooniga ja kõige levinumad ärikorruptsiooni vormid on huvide konflikt, st sõprade või sugulaste aitamine, ja *kickback*'i ehk n-ö tehingutasu maksmine kaupade või teenuste vahendamisel. Uuringu ühe tegija, Tartu Ülikooli professori Maaja Vadi sõnul on nende kahe korruptsioonivormiga kõige keerulisem tegeleda, sest juhid peavad neid tavaliseks ja vastuvõetavaks, mistõttu on neid raskem avastada ja välja juurida, erinevalt näiteks altkäemaksust või väljapressimisest. Kui üldiselt ei peeta korruptsiooni vastuvõetavaks, siis uuringust selgus, et võrreldes altkäemaksu ja kelmustega suhtutakse huvide konflikti ja *kickback*'i leebemalt.

Korruptsiooni peamiste tagajärgedena tajutakse ettevõtte maine langust ja majanduslikku kahju. Väikeste ettevõtete juhid peavad tõenäolisemaks majanduslikku kahju ja ärivõrgustiku kaotamist. Korruptsioonijuhtumi halb mõju isiklikule karjäärile paneb taanlasi rohkem muretsema kui eestlasi. "Taani juhid tajuvad riske palju teravamalt," märkis Vadi.

Üle 90% Eesti ja Taani juhtide arvates on juhi isiklik eeskuju tõhus korruptsioonivastane meede. Tõhusaks peetakse ka asutuse kontrollisüsteemi ja karistusi, näiteks vallandamist. Ühe variandina nägid juhid ka palgaga mängimist. Söödi hinnangul aga ei tasu väga sellesse uskuda. "Kui tõsta inimese palka, siis korruptsiooniteooria järgi tõusevad lihtsalt panused," märkis ta.

Ä Mis on mis Ärikorruptsiooni vormid

***Kickback* ehk tehingutasu** – tehingust saab keegi isiklikult lisatasu, ja see tasu ei suurenda ostjate heaolu.
Huvide konflikt – sugulased, sõbrad on eelistatud tehingu osapooled tänu oma suhtele, mitte tänu sellele, et nad pakuvad midagi paremat.
Altkäemaks – mõnda teenust, kaupa või raha antakse selle eest, et mingi tehing toimus.
Kelmus – kõik petturluse juhtumid, näiteks fiktiivsete arvete koostamine.

Ä Kommentaar Taustakontrolli nõue

URMAS REINSALU
justiitsminister

Me oleme ministeeriumis otsustanud, et arvestades oluliste peitkuritegude kasvu ühiskonnas, moodustame lähiajal korruptsioonivastase nõukogu. See vaatab üle korruptsioonivastase strateegia ja hakkab eri ametkondade tegevust, sh nii korruptsiooni uurimist kui ka tõkestamist, tõhusamalt koordineerima.

Me peame oluliseks kaaluda ka teatud juhtudel soovitada taustakontrolli sisseseadmist erasektoris teatud tundlikel ametikohtadel. Soome on seda kogemust rakendanud.

14%

tõuseb diislikütuse aktsiis 1. veebruaril, kergitades hinda 6,5%.

Statoil: tankimine liigub Lätti

Statoil Fuel & Retail soovitab enne kütuseaktsiisi tõusu paagid täis tankida ja hoiatab, et hinnaerinevus viib transpordifirmade ja piirialade elanike tankimised Lätti.

Aktsiisitõus suurendab mootorikütuste hinnas maksude osa 60 protsendilt veelgi ning kergitab Eestis bensiiniliitri jaehinda koos käibemaksuga 5 senti ning diislikütuse hinda 6,5 senti.

"Järgnevad kuud näitavad, kui palju transpordifirmade kaugsõidu veoautosid hakkab tankima madalamate aktsiisimääradega Lätis ja Leedus ehk milliseks kujuneb mootorikütuste aktsiisi tegelik laekumine," ütles Statoil Fuel & Retail Eesti ASi mootorikütuste tootejuht Indrek Sassi. "Eestis 1. veebruaril 14% tõusev diislikütuse aktsiisimäär viib diislikütuse jaehinnad 6–10sendise erinevuseni võrreldes Läti ja Leeduga."

LOGISTIKAUUDISED.EE

GRANO

sündimas on Eesti üks suuremaid digitrüki ettevõtteid

Novembris 2015 sõlmisid ühinemislepingu
AS Koopia Kolm ja AS Multiprint.
Alates veebruarist 2016 jätkame tegevust
AS Grano Digital nime all.
Kasutusele võtame GRANO kaubamärgi.

www.grano.ee

LHV jääb Danske fondide ostu teemal kidakeelseks

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Postimehe teatel on LHV ostmas Eestis erakliendiärist väljuva Danske pensionifonde, LHV aga lükkas väite ümber.

Postimehele teadaolevalt pakuti müüa mitte niivõrd pensionifonde, vaid Danske Capital Eestit ettevõttena, mis tegeleb lisaks pensionifondide haldamisele ka teiste investeerimisfondide ning institutsionaalsete ja privaatklientide väärtpaberiportfellide valitsejana.

LHV börsiteates lükati väide ümber. "AS LHV Group või selle tütarettevõtted ei ole sõlminud ühtegi lepingut ühegi fondivalitseja ostuks," teatas LHV.

LHV Groupi juhatuse liige Erkki Raasuke ütles, et ei saa kommenteerida rohkemat kui vaid seda, et ei LHV Group ega ka nende tütarettevõtted ei ole sõlminud ühtegi lepingut ühegi fondivalitseja ostuks. "Täpselt nii vähe saamegi praegu öelda. Muud praktikat ei saa kunagi kuidagi tulla. Isegi kui on läbirääkimised või plaanid, siis neid ette me ei kommenteeri," ütles ta. "Faktid tekivad siis, kui on midagi kokku lepitud, ja nii kaua, kuni seda tehtud pole, pole midagi rääkida," märkis ta.

Pensionikeskuse andmeil ulatub Danske fondide maht 232 miljoni euroni. LHV maht on 551 miljonit ja turuliider Swedbankil 1 miljard eurot.

Danske teatas mullu veebruaris, et loobub Eestis eraklientide teenindamisest ning keskendub äriklientidele. "Baltikumi pangandusruum ei taga soovitud arengukiirust jaeklientide teenindamisel, seega võetakse suund ettevõtte panganduse poole," selgitas toonane Danske Banki Eesti tegevjuht Aivar Rehe.

SCHMITZ CARGOBULL
The Trailer Company.

Schmitz Cargobull Eesti OÜ on Schmitz Cargobull AG tütarfirma Eestis. Schmitz Cargobull AG on asutatud rohkem kui 120 aastat tagasi Saksamaal Altenberges, täna on meil esindsed üle 30-s riigis. Oleme Euroopa suurim veoautode poolhaagiste tootjafirma, kelle tooted antud valdkonnas on Euroopas enimmüüdud. Kokku on kontsernis üle 5000 töötaja. Schmitz Cargobull Eesti OÜ tegeleb haagiste ning nende varuosade edasimüügiga Eestis. Asume kiiresti arenevas Jüri tehnopargis Rae vallas, kaugus Tallinna linnapiirist 8-km.

Otsime oma meeskonda rõõmsameelset ja ambitsioonikat

MÜÜGIASSISTENTI

Tööülesanded
- Müügi- ja ostutellimuste ning dokumentide käsitlemine
- Müügiprotsessides osalemine (suhtlemine liisingfirmadega)
- Müügiarvete, aruannete ja raportite koostamine ning sisestamine
- Dokumentide haldamine ja arhiveerimine
- Sõidukite esmane registreerimine infosüsteemis
- Töölähetustega seonduv asjaajamine (reisi- ja hotellibroneeringud)
- Kontoritöö korraldamine (kontoritarvete tellimine jmt)
- Esmane klientide vastuvõtt kontoris ja teenindamine
- Osalemine kliendiürituste korraldamisel ja läbiviimisel
- Muud jooksvad vastutusvaldkonda kuuluvad ülesanded

Nõudmised kandidaadile
- Varasem töökogemus müügi või raamatupidamisassistendina (omab raamatupidamise algteadmisi)
- Eelnev kogemus laoarvestusega (kauba arvele või mahavõtmine, inventuuriandmete töötlus jmt)
- Oskab oma tööd iseseisvalt planeerida ja korraldada ning on otsustus- ja vastutusvõimeline
- Omab algatusvõimet ja julgust, et igapäevaseid ülesandeid efektiivselt täita
- Hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskus
- Kohusetundlik, täpne, korrektne ja peab tähtaegadest kinni
- Positiivse suhtumisega, kiire mõtlemisega ja õppimisvõimeline
- Oskab väga hästi eesti keelt nii kõnes kui kirjas ning vene, inglise ja/või saksa keelt suhtlustasandil
- Väga heal tasemel arvutikasutamise oskus (MS Excel ja Word)
- Oskab töötada meeskonnas

Kasuks tuleb
- Directo või mõne muu raamatupidamistarkvara kasutamise oskus
- Soov teha oma tööd särasilmil ja tahta näha vaid parimaid tulemusi
- B-kategooria juhtimisõigus ja isikliku auto kasutamise võimalus

Pakume Sulle
- Mitmekülgset ja huvitavat tööd edukas ning arenevas rahvusvahelises ettevõttes
- Stabiilset töökeskkonda
- Sõbralikku ja toetavat meeskonda
- Tööks vajalikku väljaõpet
- Ettevõttesisest arenguvõimalust
- Konkurentsivõimelist töötasu
- Kaasaegseid töötingimusi ja töövahendeid
- Ühisüritusi

Lisainformatsioon
- Ühendust võetakse ainult sobivate kandidaatidega.

Kui tunned, et Sina sobiksid sellele ametikohale, siis saada **2.veebruariks** oma CV ja kaaskiri (ühes palgasooviga) aadressile ljudmilla.gross@mail.ee märksõnaga **"Müügiassistent".**

Kontaktandmed:
Kontaktisik Ljudmilla Gross, tel. +372 50 77 668
Koduleht http://www.cargobull.com

SEADUSEMUUDATUS

Väikestel reisifirmadel läheb raskeks.

Tagatis tuleb suuremaks muuta

VIRGE HAAVASALU
virge.haavasalu@aripaev.ee

Plaanitav muudatus võib turult pühkida väiksemad reisifirmad, kui seadus nende tagamiskohustust suurendab, samas peaks tarbija kindlust juurde saama.

Eestis kehtib seadus, mille järgi peavad reisibüroode pakutavad reisipaketid olema täielikult tagatud. Euroopa Liidu uue direktiivi alusel laienevad sellised nõudmised ka teistele reisiteenust pakkuvatele ettevõtetele, sealhulgas spaa-hotellidele ja teistele majutusasutustele ning isegi sõitjaveoteenust pakkuvatele ettevõtetele.

Direktiivi tõttu tuleb Eestis muuta turismiseadust ja võlaõigusseadust. Mis täpsemalt ja kui palju muutub, selgub ilmselt aasta teisel poolel, ütles majandusministeeriumi siseturuosakonna peaspetsialist Kati Viimne.

Lisanduvad kohustused, suureneb vastutus. Turismifirmade liidu peasekretär Mariann Lugus ütles, et seaduses saab uue tähenduse pakettreis, milleks hakatakse lugema ka selliseid reisiteenuste kogumeid, mis praegu on üksikud reisiteenused ja regulatsiooni alt väljas. "Uue seadusega lisanduvad ettevõtjate teavituskohustused, suurenevad tagatised ja vastutus," loetles ta.

Pakettreiside müügil peavad Luguse sõnul korraldajad tarbijate makstud ettemaksud 100% ulatuses tagama ja lisaks hüvitama ise kõik kahjud, mis võivad tekkida, kui reisiteenuse vahetu osutajaga midagi juhtub, näiteks ka siis, kui lennufirma ootamatult tegevuse lõpetab.

Estraveli tegevjuhi Anne Samliku sõnul tuleb pea kõigil reisiettevõtetel tagatisi suurendada. Praegu on reisikorraldajatel need kulud väiksemad, klassikalistel reisibüroodel nagu Estravel suuremad.

"Ettevõtjad, kes ei pea täiendava vastutuse võtmist õigeks või kellel ei ole majanduslikult võimalik tagatist suurendada, võivad sattuda raskustesse," ütles Samlik. Muudes ettevõtlusvaldkondades tema sõnul nii absoluutseid ja rangeid nõudeid enamjaolt ei kohta.

Ka Wris Reisibüroo juhatuse liige Aili Kägu nentis, et sellise lisatagatise leidmine reisiettevõtetele on suur koormus.

Osta on turvalisem. Positiivse külje pealt nägi Lugus, et reiside ostjad saavad parema kaitse ning reisiteenuste ostmine, ka veebipoodidest, peaks muutuma selgemaks. "Ettevõtjatel tuleb aga pingutada, et uute nõuetega toime tulla. Lihtne ei ole väikeettevõtjatel, kelle rahalised võimalused on kitsamad," märkis ta. "Tunneme muret, et võib väheneda reisiteenuste pakkumine eksootilisematesse piirkondadesse."

Küll teeb turismifirmade liit seadusandjaga tihedat koostööd, et direktiiv saaks rakendatud kõige mõistlikumal moel. Ettevõtjad ise osalesid juba pakettreisidirektiivi mõju uuringus ja on kaasatud nn pakettreiside töötoas oma mõtteid avaldama.

Kommentaar
Praegune direktiiv on ajale jalgu jäänud

ANNE SAMLIK
Estraveli tegevjuht

Praegune pakettreiside direktiiv kehtib aastast 1990. Keskkond, milles elame, on oluliselt muutunud nii Eestis kui ka mujal Euroopas. Väga palju on muutunud reisiostude keskkonnad. Direktiivi on püütud muuta juba kümmekond aastat, kuid liikmesriikide huvid ja arusaamad on erinevad ning üksmeelele jõudmine võtab aega.

Pakettreiside direktiivi üks uus osa ja eesmärk on tagada kindlamad ostud reisiteenuste veebipoodidest. Näiteks müügi poolelt seatakse sisse standardteabevormide süsteem, mille kaudu hakkavad ettevõtjad jagama ostjatele selget ja ühest reisiinfot. Nii saavad ostjad lihtsamini teavet selle kohta, mis lepingu nad sõlmivad ja kes vastutab. Ettevõtjad peavad tegema täiendusi oma müügisüsteemides ning tööd ümber korraldama.

Turismiseaduse ja võlaõigusseaduse muudatused puudutavad kõiki ettevõtjaid, kes pakuvad müügiks reisiteenuseid. Järjest vähemaks jääb neid ettevõtteid, kes pakuvad vaid üht reisiteenust, nt transporti või majutust. Üha rohkem pakutakse juurde lisateenuseid, mille kaudu kliente juurde leitakse. Seega oleks kasulik kõikidel reisiteenuseid pakkuvatel ettevõtjatel end uute mõistetega kurssi viia ning analüüsida, kas tuleb teha muudatusi oma igapäevatöös.

SP METS

- Metsa ja põllumaa ost
- Raieõiguse ost
- Metsamaterjali ost
- Metsamaterjali raie ja väljavedu
- Metsamaterjali transport
- Kasvava võsa ost ja lõikus
- Hakkepuidu tootmine ja müük
- Metsamajanduskavade koostamine
- Ettemaksu võimalus

Aavo Pluss
+372 51 60 843
svenpluss@gmail.com
+372 51 32 772

Portugal sai uue presidendi

Pühapäeval Portugalis toimunud presidendivalimistel saavutas võidu Marcelo Rebelo de Sousa, vahendas Reuters.

Sousa sai valimistel 53 protsenti häältest, põhikonkurent Antonio Sampaio da Novoa 22 protsenti.

Kuigi Portugalis on president üsnagi sümboolse tähtsusega, näevad eksperdid Sousa rolli seekord rahusobitajana. Oktoobris toimunud parlamendivalimiste tulemusena said Portugalis võimule vasakpoolsed ning sellest ajast peale on riigi poliitikamaastik olnud üsna segane.

Sotsiaaldemokraat ning endine ajakirjanik, 67aastane Sousa ütles oma võidukõnes, et püüab vasak- ja paremjõudude vahel parema läbisaamise saavutada.

Mitmed politoloogid ei usu, et Portugali uus valitsus neljaaastast valitsusaega vastu peab, president võib seejuures mängida just võtmerolli.

President võib kas mängida parteide omavaheliste suhete koordineerimisel vahemeest või kasutada oma võimu, parlamendi laiali saata ning välja kuulutada uued valimised.

↑ **PORTUGALI president Marcelo Rebelo de Sousa.** FOTO: EPA

ÄRIPÄEV.EE

↑ **ESTRAVELI reisibüroo juhi Anne Samliku sõnul võib täiendava vastutuse võtmine mõnele reisifirmale käia üle jõu või muuta nende tegevuse mõttetuks.**
FOTO: EIKO KINK

Üks küsimus
Mis peaks muutuma alates 2018?

KATI VIIMNE
majandusministeeriumi siseturuosakonna peaspetsialist

Reguleerimisala laieneb – pakettreisi mõiste laieneb senisest traditsioonilisest ettekorraldatud pakettreisist edaspidi ka n-ö dünaamiliste pakettideni, st reisideni, mis on tarbijate poolt või tarbija soovil kokku pandud. Pakettreisi mõistesse tuuakse selgemini sisse interneti kaudu pakutavad reisiteenused. Tarbijate õigused ja majandushuvid saavad paremini kaitstud.

Uudsena hõlmatakse direktiiviga seotud reisikorraldusteenused, s.o reisiteenused, mille puhul ettevõtjad hõlbustavad reisijatel üksikute reisiteenuste hankimist ja üksikute lepingute sõlmimist.

Võrreldes praegusega laienevad direktiivis sätestatud kohustused suuremale arvule ettevõtjatele, nt ka majutus- ja sõitjaveoteenuse osutajatele, kui nad lisaks oma põhitegevusele kombineerivad täiendavaid reisiteenuseid viisil, mis käib direktiivi alla.

Tarbijaga samaväärne kaitse tagatakse osale ärireisijatele, kes kasutavad reiside broneerimiseks tarbijatele suunatud kanaleid. Eestis on seni ärireisid olnud kaitse alt väljas.

Reisiettevõtjate kohustused maksejõuetusevastase kaitse hankimisel suurenevad – nii pakettreise kui ka seotud reisikorraldusteenuseid pakkuv ettevõtja peab omama tagatist, et ettevõtja maksejõuetuse olukorras saaks reisijatele tagastada nende tehtud maksed ja vajadusel reisijad reisilt tagasi toimetada. Tagatise kohustus suureneb seeläbi, et laienenud on oluliselt pakettreisi mõiste ning et tagatise kohustus hakkab laienema ka seotud reisikorraldusteenuste pakkujatele ning osale ärireisidele.

Täpsustuvad reisiettevõtja teavituskohustused ja pakettreisilepingute sisu.

Lihakauba väljavedu kasvas

2014. aasta kümne kuuga võrreldes kasvas liha ja lihatoodete väljavedu mullu 0,9 miljoni euro võrra kasvanud, see-eest eestimaise päritoluga liha ja lihatoodete eksport kahanes 1,2 miljoni euro võrra.

Liha ja lihatooteid eksporditi statistikaameti lühiajastatistika põhjal 2015. aasta kümne kuuga 63,8 miljoni euro väärtuses. Eesti päritolu liha ja lihatooteid eksporditi 45,7 miljoni euro eest. Rahaliselt eksporditi 2015. aasta kümne kuuga enim värsket, jahutatud või külmutatud sealiha, mille osakaal kogu liha ja lihatoodete ekspordis oli 26%.

Peamine kaubanduspartner liha ja lihatoodete ekspordis 2015. aasta kümnel kuul oli Läti, kuhu viidi 39,8% toodangust. Järgnesid Soome ning Leedu.

PÕLLUMAJANDUS.EE

AMET
Rahapesubüroo juht läks LHVsse

Eilsest töötab LHV Panga rahapesu tõkestamise juhina Aivar Paul, kes seni töötas rahapesu andmebüroo juhina.
"Meie pangast käib aasta jooksul läbi üle 10 miljardi euro eest makseid, mis on suurem summa kui Eesti riigieelarve. Sellepärast on otstarbekas usaldada võimaliku rahapesu tõkestamise töö ala ühele parimale eksperdile," rääkis LHV Panga juhatuse esimees Erki Kilu.

SPONSORRAHA
Adidas hülgab kergejõustikuliidu

Adidas otsustas neli aastat enne tähtaega lõpetada sponsorluslepingu Rahvusvahelise Kergejõustikuliiduga (IAAF), teatas eile BBC. Sporditarvete tootja Adidas on IAAFi suursponsor, kes on liiduga teinud koostööd 11 aastat, ning Adidase sponsorleping toob IAAFile aastas 7,4 miljonit eurot.
BBC sõnul tingisid lepingu katkestamise otsuse IAAFiga seotud dopingu- ja korruptsiooniskandaalid.

Eksinud kohtunik: eelistung toimus!

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Maakohtu kohtunik Velmar Brett eitab ringkonnakohtu otsuses välja toodud eksimust ning kinnitab, et süüdistatavad anti kohtu alla eelistungil.

Veel enam, Breti sõnul tuli kohus kaitsjatele vastu, pikendades kaitseaktide esitamise tähtaega.

"Võib kinnitada, et eelistung toimus, kaitsjatel oli võimalik esitada kaitseaktid. Kohus, arvestades kaitsjate taotlust, pikendas kaitseaktide esitamise tähtaega ja analüüsis kohtu alla andmisel kaitseaktides esitatud väiteid," teatas Brett pühapäeva õhtul pressiesindaja vahendusel.

Küll aga märkis Brett, et maakohtul ei sobi arvustada kõrgema astme kohtu lahendeid, ning rõhutas, et ka ringkonnakohtu otsus ei ole veel jõustunud.

Eelmisel nädalal tühistas ringkonnakohus Harju maakohtu otsuse, mis mõistis Liviko ning Eesti suurimad kaupluseketid (Rimi, Prisma, Selver ja Maxima) süüdi viinakartelli sõlmimises. Ringkonnakohus leidis, et otsus tuleb tühistada, kuna kohtunik on teinud olulise eksimuse. Ringkonnakohtu kolleegium leidis, et kohtunik ei ole süüdistatavate kohtu alla andmist teinud selleks määratud eelistungil. Muu hulgas leiti, et kuritegu on aegunud.

Prokurör Laura Feldmanis on kinnitanud, et kavatseb ringkonnakohtu määruse riigikohtus vaidlustada.

Äripäev kirjutas eile, et Breti eksimuse tõttu tuleb riigil võibolla kinni maksta vastaspoole kohtukulud, mida on vähemalt 600 000 eurot.

WILLENBROCK BALTIC
Fronius
SHIFTING THE LIMITS

Uus akulaadimissüsteem säästab elektrit ja vähendab CO_2 kogust.

Austria akulaadimissüsteemide tootja Fronius on välja töötanud veoakude laadimisseadmete uue põlvkonna, mis vastab täielikult tänapäevastele nõuetele nagu ressursisäästlikkus ja kulutõhusus. Ri-laadimisprotsessi igas etapis saab aku ainult nii palju energiat, kui suudab selles etapis vastu võtta. Selle tulemusena saavutatakse maksimaalsed energiatõhususe näitajad. Aku laadimisprotsessi lõplikku energiatõhusust mõjutavad nii akulaadija kui ka laadimisprotsessi efektiivsused.

Akulaadimissüsteemide Selectiva uus põlvkond kehtestab oma uuendusliku omadusega Ri energiatõhususe ja aku eluea uued standardid.

Ri-laadimisprotsessi igas etapis saab aku ainult nii palju energiat, kui suudab selles etapis koguda. Selle tulemusel saavutatakse maksimaalsed energiatõhususe tasemed.

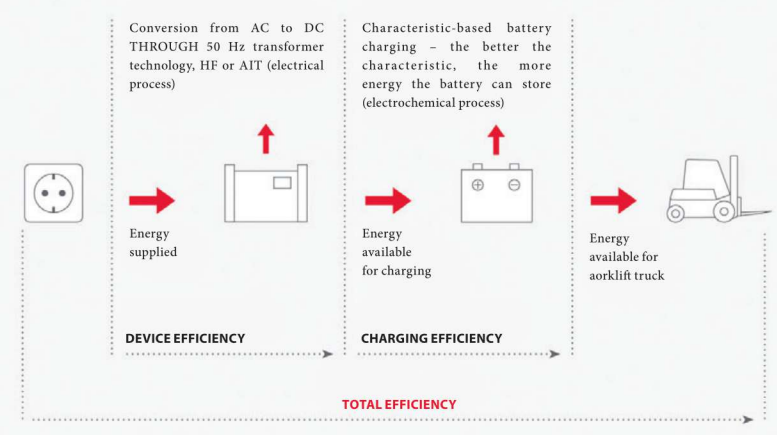

Kuna aku laadimine koosneb kahest järjestikusest protsessist, peavad logistika otsustelangetajad vaatama tõhususe kogunäitajat.

TECHNOLOGY	DEVICE EFFICIENCY	CHARGING EFFICIENCY	TOTAL EFFICIENCY
50 Hz	80%	70%	56%
HF	90%	75%	68%
Fronius AIT	92%	80%	74%
Fronius AIT with Ri	93%	90%	84%

Willenbrock Baltic OÜ • Tartu mnt 173/3, Peetri küla, Harjumaa
telefon: +372 622 8950 • e-post: info@willenbrock.ee • www.willenbrock.ee

ÄRILEHT

Vaikse hiiglase lendu saab kogeda ainult Aas

Finnairi tegevjuht: iga uue Airbusi lennuki liinile toomine tähendab 10 miljonit kokkuhoidu

Finnair võttis esimese Euroopa lennufirmana kasutusele uued Airbus A350 lennukid. 2023. aastaks on neid Soome lennufirma lennukipargis 19 tükki.

Lennuki äriklassis on istmed paigutatud 1–2–1 lõpte eesistjale eraldi pääsu vahekäiku.

Shanghai viletärnihoteli The Peninsula ja külaliste soldutamiseks mõeldud Rolls-Royce.

MAJUTUS. Üks maailma nooblimaid hotellikette on rajanud Hiinasse eri

Luksushotell pakub kõ

PRIIT PULLERITS
vanemtoimetaja

↑EESTI Päevalehes ja Postimehes ilmunud lood, kus ajakirjaniku reisikulud kattis Finnair.

Ä Pane tähele
Postimehe ja Eesti Päevalehe ajakirjanikud reisisid Finnairi kulul

2015. aasta suvel ja sügisel reisis Postimehe ajakirjanik ja pikaaegne ajakirjandusõppejõud Priit Pullerits Finnairi ja viimase koostööpartnerite kulul Chicagosse ja Shanghaisse. Reisimuljeid jagas Pullerits oma suusablogis, aga ka Postimehes.

Eesti Päevalehe ajakirjanik Ann-Marii Nergi osales tänavu aasta alguses Finnairi pressireisil Pekingisse. Päevalehes ilmus reisist mitu artiklit.

Mõlema ajakirjaniku reisid sisaldasid lende Finnairi äriklassis, majutust tipptasemel või lausa luksushotellides, samuti sihtriigiga tutvumise programmi. Kulud kattis Finnair koos oma partneritega sihtriikides.

MEEDIA

Kinnimakstud reisid löövad ajalehtede juhid kahte leeri. Põhjalas nulltolerants

Ä PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Viimasel ajal on nii Postimees kui ka Eesti Päevaleht avaldanud artikleid, kus ajakirjanik on käinud sisuliselt turismireisil Finnairi ja tema koostööpartnerite kulul ning hiljem kajastanud oma elamusi leheveergudel.

Reisielamuste kajastus sisukülgedel, samas kui reisi kulud on katnud toimetusega mitteseotud ettevõte, on tõstatanud küsimuse, kuivõrd eetiline on ajakirjanikul ja laiemalt toimetusel võtta vastu hinnalisi, tuhandetesse eurodesse küündivaid hüvesid, et hiljem maksjale vastu pakkuda meediakajastust. Kuigi selliste artiklite juures on moel või teisel märgitud, kelle kulul reis toimus, ja kuigi nii reisi pakkuja kui ka vastuvõtja viitavad sõltumatule kajastusele, ei õigusta see mitme meediajuhi arvates tasuta promoreisidel osalemist.

Soonvald ja Kopli probleemi ei näe. Ekspress Meedia, sh Eesti Päevalehe ja Delfi peatoimetaja Urmo Soonvaldi sõnul on iga ajakirjaniku jaoks usaldusväärsus igapäevatöö üks olulisemaid väärtusi. "Seetõttu ei astu me ühtegi sammu, mis võiks seada usaldusväärsust kahtluse alla. Ekspress Meedia lähtub reeglist, et kui ajakirjanik osaleb kas või osaliselt teiste poolt tasutud reisidel, lisame alati loo alla vastava lause," ütleb Soonvald. "Ajakirjandusliku sisu ning lugude fookuse üle otsustavad alati ainult ajakirjanik ja toimetus. Mitte kunagi keegi teine," lisab ta.

> **Dagens Industris ja Dagens Nyheteris ei lubaks me iial oma ajakirjanikke reisidele, mis on kinnimakstud mõne ettevõtte poolt.**
>
> **Rootsi ajalehtede Dagens Nyheter, Dagens Industri ja Expressen tegevjuht Gunilla Herlitz**

Küsisime Soonvaldilt täiendavalt, kuidas ikkagi muudab hinnalise promoreisi vastuvõtmise põhjendatuks see, kui artikli juures on toodud märge maksja kohta. Samuti küsisime, miks ei maksnud toimetus ise ajakirjaniku kulusid, kui otsustati näiteks Päevalehe ajakirjanik Pekingisse sisuliselt turismireisile saata. Neile küsimustele Soonvald otseselt ei vasta, kuid selgitab, et kõik, mida nad oma toimetustes teevad, on kantud huvist ja soovist pakkuda oma lugejatele parimat võimalikku sisu. "Seda nii, et me ei eksiks enda kehtestatud ja üleüldiste eetikareeglite vastu, rääkimata südametunnistusest," sõnab Soonvald.

Postimehe peatoimetaja Merit Kopli kommenteerib, et Finnairi pressireisil osalenud Postimehe ajakirjanik ütles loos (Postimehes ilmus reportaaž Shanghai luksushotellist, kus ajakirjanik peatus pressireisi ajal – toim) selgelt, et Postimees ega tema ise selle reisi eest ei maksnud. "Lugejat pole petetud, ajakirjanik oli aus ja see on oluline," sõnab Kopli. Ta lisab, et igal pool maailmas on tavaks, et auto- ja reisiajakirjanikud käivad tootetutvustusreisidel, aga on kohustatud sellest lugejaid teavitama. "Samuti peavad nad jääma ajakirjanduslikult ausaks ega tohi kirjutada promolugusid," ütleb Kopli.

Soome ja Rootsi kvaliteetlehtedes nulltolerants. Teised Eesti ja ka Soome-Rootsi meediajuhid on selliste reiside suhtes kriitilised. Küsisime teiste hulgas arvamust Rootsi ja Soome suurte päevalehtede Dagens Nyheteri ja Helsingin Sanomate juhtidelt.

Kirjeldasime neile Finnairi pressireise ja nende kajastusi Eesti meedias, samuti seda, et lood sisaldasid märget, kes on kulud katnud või vähemalt infot, et kulusid ei katnud ajakirjanik või toimetus ise. "Mina pean selliseid reise täiesti vastuvõetamatuks," ütleb Rootsi ajalehtede Dagens Nyheter, Dagens Industri ja Expressen tegevjuht Gunilla Herlitz. "Dagens Industris ja Dagens Nyheteris ei lubaks me iial oma ajakirjanikke reisidele, mis on kinnimakstud mõne ettevõtte poolt. On hädavajalik omada ajakirjanduslikku sõltumatust ja seda ei ole, kui sulle on makstud," lisab Herlitz. Ta märgib veel, et ainuüksi see, et sind võidakse süüdistada kallutatuses, peaks olema piisav põhjus, et oma kulud ise katta.

Soome päevalehe Helsingin Sanomat peatoimetaja Antero Mukka sekundeerib Herlitzile. "Helsingin Sanomates on väga selged reeglid töölähetusteks. Me maksame ise kinni kõik oma ajakirjanike reisikulud," sõnab Mukka.

Ta lisab, et näiteks ei avalda nad mitte mingisuguseid reisilugusid, kus reisi kulud oleks katnud mõni ettevõte. Mukka toob välja, et isegi näiteks Euroopa Komisjoni korraldatavate reiside puhul maksab toimetus oma ajakirjaniku kulud ise, kui reisi peetakse vajalikuks.

Koorberg ja Rõtov kriitilised. Õhtulehe peatoimetaja Väino Koorberg märgib, et üldjuhul ei lase Õhtuleht kolmandatel isikutel või ettevõtetel oma reisikulusid kinni maksta. Erandiks on tema sõnul olnud mõni küllakutsed Brüsselisse, samuti reisid militaartranspordil. "Arvan, et igal väljaandel on ausam oma arved ise kinni maksta ning loobuda üle jõu elamast, kui rahakott ei võimalda," ütleb Koorberg.

ASi Äripäev peadirektor Igor Rõtov sõnab, et Äripäeva toimetus ei lase oma ajakirjanike reise kinni maksta ühelgi teisel ettevõttel. "Oleme teadvustanud oma põhiväärtusena ausa ja kartmatu vaba ajakirjanduse ning ei saa siin endale lubada vähimatki kompromissi," põhjendab Rõtov.

Finnair: me ei sea kajastusele tingimusi

Soome suurima lennufirma Finnair meediasuhete juht Päivyt Tallqvist selgitas, et lennufirma korraldab tavaliselt ajakirjanikele pressireise selleks, et tutvustada sihtkohti, mis on suunatud klientidele Finnairi võtmeturgudel.

Enamasti toimuvad reisid ajakirjanikele koostöös sihtriigi turismipartneritega, kes siis katavad näiteks majutuskulusid või organiseerivad ajakirjanikele ekskursioone.

Tallqvisti sõnul pakuvad nad reise väljaannetele, kelle lugejatel võiks olla huvi teema vastu. Igast riigist kaasatakse ühele pressireisile reeglina üks ajakirjanik. Kuna Eesti on Finnairi jaoks üks võtmeturge, on Eesti ajakirjanikele pressireise pakutud juba pikka aega, märkis Tallqvist.

Ta toonitab, et lennufirma ei sea mitte mingisuguseid tingimusi pressireisile järgneva kajastuse kohta – kuidas ja kas üldse pressireisi kajastada, on toimetuse otsustada. "Finnair ei sea tingimusi kajastusele, aga kui ajakirjanikud kirjutavad sihtkohtadest, saadavad nad oma artiklid ka meile," sõnas Tallqvist.

Ä Kommentaar
Kinnimakstud reis tekitab ajakirjanikus sõltuvuse

TARMU TAMMERK
ERRi ajakirjanduseetika nõunik

Ajakirjanduse üldpõhimõte on, et ajakirjanik ei reisi ega ööbi selle ettevõtte või asutuse kulul, mida ta kajastab. Kinnimakstud reisi vastuvõtmine tekitab ajakirjanikus paratamatult sõltuvuse, isegi siis, kui ettevõte ei sea mingeid tingimusi loo tegemiseks. Samas on ebapraktiline võtta seisukoht, et mitte kunagi mitte ühtegi reisi vastu võtta ei tohi. Asju tuleb vaadata juhtum juhtumi haaval.

Karta on, et suured rahvusvahelised firmad võtavad Eesti ajakirjanikke nagu arengumaade omi, pakkudes tasuta reise ja hotelle. Oma kodumaal nad sellist asja ei julgeks teha, sest sealsete standardite järgi lõhnaks see korruptsiooni järele.

Kõnealused artiklid Postimehes ja Eesti Päevalehes kindlasti head muljet ei jäta. Ebaveenev on näiteks väide, et firma poolt ajakirjanikule väljatehtud peatumine luksushotellis on lugeja huvides.

Kinnimakstud reiside puhul on teine asi rahvusvaheliste organisatsioonidega, mille reiside vastuvõtmine ei tekita reeglina ohtu ajakirjaniku sõltumatusele. Näiteks võib tuua Euroopa Nõukogu või Euroopa Parlamendi kui parteideülesed mittekommertslikud organisatsioonid.

Igal juhul on vajalik artikli või saate juures ära märkida, kui reisi eest on tasunud keegi väljastpoolt toimetust. Üldine hea tava näeb ette, et reisi eest tasumise kohta tehakse selge märge, mitte ei peideta seda artikli või saate sisse.

Ettevõtete poolt kinnimakstud reiside põhjal tehtud läilad lood kahjustavad ajakirjaniku ja kogu toimetuse mainet. Teine asi on meediatöötajaga, kes ei tee ajakirjandust, vaid teeb reklaamartikleid näiteks mõne ajakirja tarbijarubriiki. Lugeja otsustab omal riisikol, kui palju ta selliseid lugusid tõe pähe võtab. ERRis kui avalik-õiguslikus meediakanalis reklaami ei edastata, nii et otsest kommertssurvet ei teki. Kinnimakstud reisid ei ole ERRis tavaks.

Ä Loe veebist
Täispikk Tarmu Tammerki kommentaar
www.aripaev.ee

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutus-kohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru 95 m² Oru 1 60 m² Oru 2 15 m²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	Tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases *à la carte* restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi. Uutele klientidele iga kolmas saali kasutuskord TASUTA!
JÄNEDA MÕIS OÜ Lääne-Virumaa 73602 Jäneda tel 384 9750 info@janedaturism.ee www.janedaturism.ee	10 eri suurusega konverentsiruumi	10–250	10–25 €/h ja kokkuleppel	wifi, dataprojektor, pabertahvel, markerid, grafoprojektor	paljundus, kohvipausid, toitlustamine	120	hind kokkuleppel	Tallinnast 70 km, looduskaunis ja rahulik keskkond, külalistemaja, saunad ja spaateenused, suusa- ja matkarajad, suusalaenutus. Musta Täku Talli kõrts on peopaigana parim, laudades kuni 300 kohta! Kiire pakkumine ja sujuv teenindus.
TOOSIKANNU PUHKEKESKUS Jõeküla, Käru vald, 79218 Raplamaa. Tel 489 8160; www.toosikannu.ee; info@toosikannu.ee	Seminarisaal Jahisaal 80 m² Ale-Sepa seminarisaal Peamaja saal 150 m²	60 30 20 100		dataprojektor, ekraan, wifi, pabertahvel, TV, video	toitlustus, kohvipausid, majutus, ulukisafari, lasketiir	talvel kuni 100 inimest, suvel kuni 180 inimest		Seminarisaalides toolide-laudade paigutus vastavalt Teie soovile. Toosikannu Puhkekeskus asub looduskaunis kohas metsade sügavuses Käru vallas Raplamaal 80 km kaugusel Tallinnast. Pärast seminari on võimalik käia saunas, matkata ATV või mootorsaaniga, osaleda ulukisafaril või lasta püssi meie lasketiirukompleksis.
CENTRUM HOTELL Tallinna 24, 71008 Viljandi tel 4351100 faks 4351130 bron@centrum.ee www.centrum.ee	Punane 66 m² Roheline 38 m² koolitusruum Sviit	30–50 20–30 6	58 €/p 38 €/p 7 €/h	wifi, DVD mängija, pabertahvel, markerid	dataprojektor, paljundamine, kohvipausid, toitlustamine	56	majutus koolitusel osalejatele, püsikliendisoodustus koolitusruumile	Asume Villjandi kesklinnas Centrumi kaubanduskeskuse 3. korrusel. Suur tasuta parkla. Hea ligipääs ühiskondliku transpordiga. Toitlustamine hubases restoranis Cassata. Hotellis on baar, saun ja ilusalong. Leiame koos teile sobivaima lahenduse!

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Urve Vilk, tel 667 0340, e-post urve.vilk@aripaev.ee

TELLIMUSED

Masin võtab koormat vähemaks. Tellimuste

↑ **LISAKS** plaanitavale uuele kaupade tellimissüsteemile teeb Apotheka apteekrite töö juba praegu lihtsamaks masin, mis toob kõik retseptiravimid ise automaatselt kätte. FOTO: RAUL MEE

KAIRI OJA
kaasautor

Kuigi tellimusi vormistatakse programmipõhiselt juba aastaid, kontrollivad jaemüüjad sel moel tehtud tellimused enamasti esialgu käsitsi üle.

Samal ajal kui osa jaemüüjaid plaanib minna üle täisautomaatsele süsteemile, plaanib ka Apotheka apteegikett muudatusi, mis hõlbustaks apteekril kauba tellimist.

Apotheka apteegid tellivad kaupa iga päev. Terve Pere Apteegi juhatuse liikme Kristiina Sepa sõnul plaanib Apotheka kaubamärki kasutav apteek uuendada kauba tellimise süsteemi, et vähendada apteekritele langevat administratiivkoormust ja võimalikke tarneauke. "Uus tellimissüsteem peaks arvesse võtma iga apteegi eripära kauba tellimisel ja jätma apteekritele samas rohkem aega patsientidega tegelemiseks," põhjendas Sepp. "Sellegipoolest jääb ravimite tellimuste tegemise lõppvastutus ikkagi apteekrile," lisas ta.

Sepa sõnul soovitakse apteegi senist statistikal põhinevat tellimissüsteemi muuta kasutajasõbralikumaks ja apteekri aega säästvamaks, mistõttu püütakse leida varasemaga võrreldes innovaatilisemaid lahendusi. "Praegu on kauba tellimisel apteekril abiks statistika, mis on kujunenud vastavalt patsientide nõudlusele ja hooajale. Kuna apteeki ei mahu väga suured kaubavarud, on vaja iga päev, mõnikord isegi mitu korda päevas, kaubavarusid täiendada ja kaupa juurde tellida," selgitas Sepp. "Siit ka vajadus konkreetse kauba, koguse ja õigeaegse tarne järele," jätkas Sepp.

> **Usun, et ilus mitmekordne tarne päevas saab toimuda ainult Tallinnas – kaupade ladusid mujal enamasti pole ja transport on kallis.**
>
> **Tartu Uusapteek OÜ proviisor ning juhatuse liige Kalle Kurvits**

Kõike seda on Sepa sõnutsi paralleelselt klientidega suheldes raske hallata. "Iga päev peab tuhandeid kaubaridu kontrollima," märkis Sepp. "Leiame, et seda kõike saaks teha innovaatilisi lahendusi kasutades, et ta ei peaks kulutama nii palju aega tellimisele ja kauba otsimisele andmebaasist. Praeguse süsteemi ümberkorraldamisega kaasneks ka kauba parem kättesaadavus ja nn kaubaaukude vähenemine," selgitas Sepp. Lisaks vähendaksid uued lahendused apteegijuhatajal administratiivse tehnilise töö koormust.

Protsesse tasub aeg-ajalt üle vaadata. Sepp on kindel, et suuremad vead, mis uue süsteemi juurutamisel võivad juhtuda, on seotud sellega, et kõik vajadused ei ole vajaliku täpsusega kaardistatud ja otsuseid langetatakse ennatlikult, mitte arvesse võttes kõikide seotud osapoolte vajadusi ja võimalusi. "Peamine fookus tuleb süsteemi muutmise puhul seada kogu protsessi analüüsile ja eesmärkide seadmisele. Ei tohi mõelda liiga väikses mastaabis," märkis Sepp.

Ka tasub Sepa sõnul kõiki tarneahela protsesse aeg-ajalt üle vaadata, et leida võimalusi uuendusteks, millega tagada töö parem korraldus.

Kaupluseketi Selver tarneahelas vastutavad tellimuste eest kauplused. "Olenemata tarnemudelist teevad kõik kauplused iseseisvalt tellimused tarnijatele, arvestades kokkulepitud tellimis-tarnegraafikuid. Senini on niinimetatud tark tellimine meil algfaasis ning käegakatsutavaid tulemusi veel ei ole," lausus Selveri logistikaspetsialist Liina Prohhorov.

Prohhorovi sõnul jääb tarnijate puhul, kellega on n-ö *online*'i mindud, kauplusele õigus süsteemi loodud ettepanekuid oma äranägemise järgi korrigeerida. "Protsessiliselt tähendab see kaupluse töötaja jaoks ajavõitu tellimuste tegemisel. Kui seadistused tootepõhiselt on tehtud vastavalt kaupluse soove ning eripärasid arvestades, jääb toote tellimine puhtalt automaatika mureks," selgitas Prohhorov. Kaupluse töötajal vabaneb tänu sellele aega tellimuskoguste analüüsilt, mis perspektiivis asendub näiteks kaubaparema väljapaneku tagamisega.

Automaatse tellimuse puhul on Prohhorovi sõnul suurimad riskikohad üllatuslikku laadi. "Üllatuste all pean silmas ootamatuid piirkondlikke rahvakogunemisi, ilmastikutingimusi, mis mõjutavad erinevaid kaubagruppe, ning tehnilisi hälbeid, nagu näiteks elektrikatkestus," loetles ta.

Komistuskohtadeks uue süsteemi juurutamisel on võimalikud möödapanekud kauba seadistustes. Vale seadistus võib aga tähendada tühja riiulit ning kliendi pahameelt. "Kliendile küll mitte tajutav, kuid kaupluse laotööd vägagi häiriv on kauba ületellimine. Saavutada tuleb kuldne kesktee, tagamaks sujuv kaubavoog," märkis Prohhorov.

Iga komistuskohta uuritakse põhjalikult. Selver on Prohhorovi sõnul targa tellimise süsteemi koostöös arendajaga ise nullist vorminud ning teeb pidevat tööd süsteemi parendamiseks. "Iga komistuskohta, mis tuleb testimisel või kaupluste tagasiside näol välja, analüüsitakse ning püütakse leida parim lahendus," märkis ta. "Tarkvaraliselt oleme leidnud koostööpartneri, kes võimaldab meil olla paindlik kitsaskohtade likvideerimisel," lisas Prohhorov.

Eeldatakse tööjõukulu vähenemist, kuid see sõltub täpsemalt sellest, kui kiiresti kaupluse vastutavad töötajad uue süsteemiga harjuvad ning millal hakatakse seda täies mahus kasutama. "Tulevikus, kui töötajad võtavad süsteemi täiel määral kasutusse, sõltub ajaline võit tarnijate sortimendi ulatusest. Töötajad ei pea sellisel juhul tegelema stabiilse müügiga toodete tellimustega, vaid keskenduvad kampaaniakoguste prognoosimisele, üritustega kaasnevale müügimahu kasvule ning väljapanekutele," täpsustas ta.

OÜ Pharma Holding juhatuse esimehe Katre Kõvaski sõnul liigutakse jaekaubanduses käsitsi juhitavalt tellimissüsteemilt nn targa tellimise suunas. "Kui sortimendis

tegemine lihtsustub

Automatiseerida tasub kõike, mida saab

OÜ Jaan Uustalu juhataja Jaan Uustalu märkis, et kõike, mida saab arvuti abil efektiivsemaks muuta, tuleks ka teha. "Kui numbreid analüüsida, siis tekivad tarnete protsessi automatiseerimise puhul seosed, mida alul ei osatud ettegi kujutada – mida ei osatud näha ega märgata," märkis ta. "Leian, et taoline uuendus on igati mõistlik, sest optimeerib lao suurust, tehes selle nii väikeseks kui võimalik. Ladu on ju suur kulullikas," lisas ta.

Uustalu sõnul sõltub kõik sellest, kui kallis on iga kord tellida, samas ei ole mõistlik suurt ladu hoida. "Tuleb optimeerida tellimuste korrad selliselt, et need oleksid tasakaalus lao suurusega. See on matemaatiliselt täiesti lahendatav. Mida odavam on tellimine, seda väiksemat ladu saab pidada," põhjendas ta.

Automaatne tellimissüsteem teeb Uustalu hinnangul tellimise tervikuna odavamaks. "Rutiin muutub odavamaks ning kindlasti on mõistlik väiksemaid koguseid tellida – nii ei hoia oma ladu kinni, tähtaegade võimalik ületamine ei valmista nii suurt muret jne," lisas Uustalu.

NOVAFOREST www.novaforest.ee
VEOAUTODE REMONDI TEENUSED
Novaforest OÜ, Betooni 11 D, Tel 511 5778, 513 5468

KAUBAVEDU

Venemaa avaldas TIR-tollipunktide nimekirja

Venemaa avaldas nimekirja tollipunktidest, kus on võimalik vormistada TIR-katte all tehtavaid vedusid. Nimekirjas on ka kolm tollipunkti Eestiga.

Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon avaldas Venemaa tolliteenistuse käskkirja, kus on loetletud 48 tollipunkti TIR-märkmike katte all tehtavate vedude vormistamiseks. Eesti ja Venemaa piirilt on kirjas kõik kolm tollipunkti: Ivangorod, Kunitsina-Gora ja Šumilkino.

TRANSPORT

Balti jaama reisijate arv on kahekordistunud

Balti jaama külastas möödunud aastal 13,5 miljonit inimest, viimase viie aasta jooksul on reisijate arv kahekordistunud.

"Külastajate arvu suurendasid eelkõige Elroni kasvanud maht, tasuta ühistranspordisõit Tallinna elanikele ning tervikuna piirkonna areng," ütles Balti jaama haldava Go Property juhatuse liige Meelis Aab.

Ühes kuus reisis Balti jaama kaudu Elroni rongidega keskeltläbi 570 000 reisijat, Tallinna ühissõidukitega 547 000 sõitjat ning Harjumaa maakonnaliinidega 8300 inimest, millele lisanduvad veel rahvusvahelised rongireisijad.

LEMMIKUD
logistikauudised.ee loetuimad uudised

PKC Eesti juht läks EVR Cargo juhtkonda. Tööstusettevõtte PKC Eesti endine juht Lauri Rohtoja on aasta algusest raudteekaubaveo operaatori EVR Cargo juhatuse liige.

PILDID: Tallink avas piirkonna moodsamai lao. Tallink avas Maardus Logistikakeskuse, mis nende endi väitel on piirkonna kaasaegseim. 14 500 ruutmeetril laiuv ladu koondab 12 kilomeetrit riiulipinda.

Ä **Kommentaar**

Apteeker jääb vastutama tellimuste tegemise eest, mitte masin

KALLE KURVITS
Tartu Uusapteek OÜ proviisor ning juhatuse liige

Kogu innovatsioonijutt on võrdlemisi üldsõnaline, tegelikku elu ei saa prognoosida, ükskõik kui head on kavatsused või kui täiuslik on programm.

Usun, et ilus mitmekordne tarne päevas saab toimuda ainult Tallinnas – kaupade ladusid mujal enamasti pole ja transport on kallis.

Kui apteek kuulub hulgimüüja ketti ja hulgimüüja tagab piisava nimekirja ja kiire tarne ning kindluse, et liigset kaupa saab tagastada lattu, ei näe probleemi. Ent neil, kes ühessegi ketti ei kuulu, on see märksa keerulisem. Kui kaup on sees, siis on apteeker kahjude vältimiseks kohustatud, koguni sunnitud proovima seda maha müüa, tehes nn aktiivset müüki.

Siia ongi koer maetud. Paljude kaupade, sh ravimite, käive mõnes apteegis võib olla juhuslik või sesoonset laadi ja sageli ei ole aegumistähtajad piisavad.

Näiteks allergilise imiku eritoit, mida ostetakse kümnekaupa, samas kui haigekassa soodustus kehtib alla aastasele ja see aeg läheb ruttu. Ühel hetkel on riiulis 10 purki 54eurost eritoitu, mis on kohe-kohe aegumas.

Liigne laoseis on rahaliselt koormav kõigile apteekidele, sõltumata omanikust. Seega väidan, et sellist olukorda, mis vabastaks apteekri täiesti tellimuste tegemise eest vastutamisest, ei saabu kunagi. Ja seejuures pole sugugi tähtis, kas see on ketiapteek või iseseisev.

on kokku rohkem kui 6000 toodet, siis tellimustega seotud tehniline töö on käsitsi juhitava tellimissüsteemi puhul ääretult ajamahukas ning vead kerged tekkima," tõi Kõvask välja vana süsteemi miinuseid.

Rohkem aega jääks põhitööle. Mida automatiseeritum on tellimissüsteem, seda rohkem jääb apteekril aega oma põhitööks ehk patsientide nõustamiseks. Küll aga peab Kõvaski sõnul jääma võimalus tellimusi kohandada lähtuvalt konkreetsest eriolukorrast, olgu selleks siis ilm, remonditööd või muud sarnased asjaolud, et vältida tarneauke ja ületellimist. "Nn tark tellimine on jaekaubanduses ülemaailmne trend ja selle eesmärk on tagada kaupade parem kättesaadavus klientidele ning ettevõtte jaoks laovarude juhtimise parandamine," rääkis Kõvask.

Südameapteekides praegu kasutuses olev süsteem on osaliselt automatiseeritud, kuid suund on võetud süsteemi parendamisele. "Loomulikult on see aeganõudev protsess," lisas Kõvask.

Politsei- ja Piirivalveamet

Politsei- ja Piirivalveamet on Eesti suurim riigiasutus, mis hoolitseb selle eest, et meie riigis oleks turvaline elada.

Ootame oma meeskonda

LOGISTIKABÜROO JUHTI,

kes vastutab kogu Eesti politsei kasutuses oleva kinnisvara, sõidukipargi, relvastuse, vormivarustuse, hangete ja lepingute korraldamise ja arendamise eest.

Me otsime just Sind, kes Sa oled hingelt uuendusmeelne eestvedaja ja strateegiline mõtleja ning suudad inimesi oma ideedega kaasa tõmmata ja innustada. Sinu rolliks on tulemuslikult juhtida üle 250 töötajaga logistikabürood ning olla heaks peremeheks Politsei- ja Piirivalveameti varale.

Ootame Sind kandideerima, kui Sul on kõrgharidus (soovitavalt logistikas, õiguses või majanduses) ja varasem valdkonna kogemus. Töötamine juhina on Sulle andnud julguse langetada otsuseid ning pead oluliseks probleemide ennetamist ja lahenduste leidmist, seda ka pingeolukorras. Sulle on tähtsad inimesed, kes Sinu meeskonda kuuluvad, ning Sa väärtustad koostööd.

Miks meile tööle tulla?
Saad panustada meie kõigi turvalisuse loomisesse. Saad ennast teostada oluliste projektide elluviimisel ja uute lahenduste leidmisel.

Töökoht asub Tallinnas. Kandideerimist puudutavad küsimused: Tiia Sirelpuu, tel 612 3448, tiia.sirelpuu@politsei.ee. Sisulised küsimused: Tauno Tuisk, tauno.tuisk@politsei.ee.

Elulookirjeldust (CV) koos palgasooviga ja esseed teemal „Nutikad lahendused – minu võimalused juhina Eesti suurimas logistikabüroos" ootame hiljemalt 10. veebruariks 2016 CV Keskuse või CV-Online'i kaudu.

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Ken Rohelaan, tel 667 0254, e-post ken.rohelaan@aripaev.ee

ÄRILAUSE

Martin Rinne:
Firma ei saa kunagi valmis. Seda ei saa ehitada nagu maja, millele paned katuse peale ja luku külge ja on valmis.

Directo omanikku hoiab n-ö isiklikult tiksumas see, et töö tegemine on huvitav.

ÜKS KÜSIMUS

Väljaanne The Entrepreneur valgustab, kuidas võiksid toimida ettevõtjad, kes tahavad luua idufirmat, aga ei oska idee tasandilt edasi liikuda.
Kuidas idufirma kiiremini käima lükata?

NEIL PATEL
The Entrepreneuri kaasautor

Alusta. Mõttetu on oodata õiget ettevõttega alustamise aega, pigem tasub mõelda, et tegu on asjaga, mille peab ära tegema. Ära lase end hirmutada raskustest, millega võid tulevikus silmitsi seista. Neid tuleb niikuinii.

Müü ükskõik mida. Selleks, et olla edukas idufirma, ei pea välja tulema geniaalse idee või tootega, mida pole kunagi varem müüdud. Tähtis on oma tootele juurde anda väike vimka, mis seda eristab või selle teistest paremaks muudab.

Ettevõtjad pole alati uuendusmeelsed. Näiteks Richard Branson rajas Virgin Airlinesi sisuliselt meeleheitest. Ta tahtis sõita Neitsisaartele puhkusele. Kuna tema lend tühistati, rentis Branson lennuki, millega sihtpaika lennata. Ühtlasi võttis ta Neitsisaartele kaasa kõik teised reisijad, kes lennu tühistamise tõttu tühjade kätega jäid.

Küsi kelleltki nõu ning kaasa seeläbi inimesi. Paratamatult ei tea sa kõigile oma tulevase ettevõttega seotud küsimustele vastuseid ning seetõttu on tark kaasata eksperte. Julge nõu küsida ning olles kindel, et tegu on asjaliku inimesega, püüa ta ettevõttesse kaasata.

Leia kaasasutaja. Ettevõtte alustamisega ei maksa pusida üksi, kasulik on kaasata veel keegi, kes oskab panustada oma teadmiste, oskuste ja andekusega. Samuti on leitud, et investorid panustavad suurema tõenäosusega neisse idufirmadesse, millel on mitu asutajat.

Unusta raha. Püüa mitte mõelda sellest, kui palju su toode sulle tulevikus sisse tuua võib. Pea meeles, raha jõuab ise hea tooteni. Ettevõtte kasv ei võrdu firmasse raha pumpamisega. Pigem tähendab see pidevaid koolitusi ja arengut.

Suhtle klientidega. Idufirma ärkab ellu, kui selle asutajad suhtlevad oma tulevaste klientidega. Kui inimesed ostavad su toodet, on väga oluline oma kliente tundma õppida: mida nad sooviksid ning mida sa saaksid neile pakkuda.

LUGEJA ARVAB

Suur raha kastab neid, kes juba niigi rahast nõretavad, seega pole majanduse edendamisel sest suuremat tolku.

Kommentaar artiklile "Draghi: rahapoliitika tuleb üle vaadata"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusoleku-ta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Esimene EV ei põlanud **laenu**

Turu ja turusuhete tekitamisse tuleks investeerida ka laenukapitali. Ajaloo üldkäsitlustest leiame, et noore Eesti Vabariigi majandus oli 1920. aastate alguses raskes seisukorras. Raskustest väljumine nõudis majanduslikku taipu ja poliitilist paindlikkust. Juristi haridusega Konstantin Päts oli paindlik poliitik ja majandusmees.

Eesti sõjaeelset majanduskasvu on kõrvutatud Soomega. Silmas peetakse peamiselt põllumajandustoodangu juurdekasvu ja toiduainete eksporti. Linnade, sh pealinna Tallinna majanduslik edu, mis peegeldub suuremahulises ehitustegevuses, on jäänud vaateväljast veidi kõrvale.

Tallinnas ehitati palju juba 1920. aastate alguses. Seda on näha tagasiulatuvalt Tallinna 1938.–1940. aasta eelarvetest. 1930ndate lõpus jõuti, võiks ehk öelda, ehitusbuumini. Tallinna 1938.–1941. aasta eelarvete lisadest, mis kinnitati linnavolikogu otsusega, leiame muu hulgas laenusummad, mis investeeriti linna ehitistesse, eriti kanalisatsiooni, teede, tänavate ehitusse, energeetikasse.

Teiste hulgas kavandati linnavolikogu otsusel laenudega riigilt algkoolimajade ehitamine Pelgulinna ja Raua tänavale, algkoolimaja Lasnamäele, naiskutsekooli ehitamine jt.

Tähtajad sajandi teise poolde. Samas võeti ehituslaenu ka elumajade ehitamiseks – Raua ja Graniidi tänavale, Veerenni tänavale. Samuti hakati ehitama elamut Magasini tänaval, Keskhaiglat, elamuid Kunderi, Telliskivi (kolm maja) ja Nurme tänavale. Laenu saadi kasutada mõnikord juba selle kinnitamisel, teinekord alles järgmisel aastal. Laenude kustutamise tähtajad ulatusid 20. sajandi teise poolde.

Kust need laenud saadi? Tegemist oli siselaenudega, kas riigilt, pankadelt, mitmesugustelt fondidelt ja kapitalidelt. Pankadena käivad registritest läbi Pank Suur-Karja tn 7/2, Pikalaenu Pank, Eesti Maapank, Linnapank, Eesti Hüpoteegipank.

Laenuga Tagavarakapitalilt omandas linn aastal 1921 Vismari 4 kinnisvara; 1938. aastal võeti samalt kapitalilt laen 5000 Eesti krooni 1917. aasta revolutsiooni ajal purustatud ja põletatud Paksu Margareeta torni ümberehitamiseks. Laen saadi 1939. aastal tähtajaga 1948/1949. Samalt kapitalilt võeti erinevate tähtaegadega 328 030 Eesti krooni Laadaplatsi kaubamaja, Kurna ja Lehmja linnamõisate (riigistati 1919. aasta maaseadusega) hoonete ehitamiseks ja vara soetamiseks.

KÜLLIKE KAPLINSKI
Hanseghemene OÜ juhatuse liige

Turu ja turusuhete tekitamisse oleks vaja investeerida, vajalikul määral ka laenukapitali.

Järgmisel aastal lisandus sellele summale veel 44 000 Eesti krooni (tähtajaga 1956).

Kindlustuskapitalilt saadud kahe laenuga, kokku 59 596 Eesti krooni, alustati Paldiski maantee pritsimaja ehitamist. Mahukas laen, ligemale 100 000 Eesti krooni, võeti 1937. aastal Raua tänava pritsimaja ehitamiseks. Mõeldi ka lasterikastele peredele. Neile elumaja ehitamiseks võeti laenu samalt kapitalilt 1938. –1939. aastal 40 000 Eesti krooni.

Eesti Iseseisvuse Kultuurkapitalilt saadud laene kasutati ülalamainitud koolimajade ehitustööde jätkamiseks ning poeglaste kommertsgümnaasiumi ümberehitamiseks.

Suured laenud. Uusi suuri laene võeti 1939. aastal kustutatud laenude kapitalilt. Näiteks 115 200 Eesti krooni, et viia lõpule Kadrioru pargile Ülemiste järve vee juurdevoolu torustiku ning Ülemiste järve äravoolukanalile katte ehitus, samuti ehitada pargi teenijatemaja.

Suuri kulutusi kavandati 1931–1932 trammiliinide ümberehitamiseks, 20 diiselmootori ja 5 bensiinimootoriga bussi ehitamiseks, kokku 220 000 Eesti krooni. Teistest fondidest lisandus summasid veel 15 bussi ehitamiseks. Suuremahulisi ümberehitusi tehti ka raudteel ning soetati veerevkoosseise.

Tundmatud polnud ka kaubalaenud, nt 1936. aastal soetati 308 216,80 Eesti krooni väärtuses firmalt Wumag Görlitz Tallinna Elektrijaamale 10 000 kWh turboagregaadi ehitamiseks vajaminev inventar; 1938. aastal osteti kaubalaenu korras Londoni firmalt Babcock@Wilcox Ltd katlaid 594 000 Eesti krooni eest ning samal viisil ehk järelmaksuga saadi katlaid ka A/S Ilmarine käest 358 897,70 Eesti krooni väärtuses.

1940. aastal moodustasid ettevõtete laenud kokku 9 825 788 Eesti krooni.

Nagu näha, ei kardetud tollal majanduse elavdamisse laenukapitali investeerida. Tänu sellele on meil veel tänapäeval ühishüvesid, haridusasutusi, ehitisi, rajatisi, mida muidu poleks. Tõsi, 1940. aastate riigipöörete ja sõdade tagajärjel jäädi ilma suurtest laenusummadest, kuid laenuandjate monumendiks jäi see, mis rajati just selle kapitaliga.

Kas poleks siit midagi õppida ka praegu, mil turumajanduse iidoliks on tehtud tururegulatsioon ja rahva viletsuse hinnaga laenukapitalist ära öeldud? Ainult et tururegulatsioon toimib seal, kus on olemas turg. Turu ja turusuhete tekitamisse oleks vaja investeerida, vajalikul määral ka laenukapitali.

VASTUKAJA

Pensioni **pisikesest** remondist ei piisa

Tähelepanu pensionisammaste remontimiseks on tänuväärne, aga pigem toimub arutelu pensionisammaste kosmeetiliste muudatuste ümber.

Parema tootluse võimalused, suurem valik teise samba sees jne on kahtlemata vajalikud muudatused, aga me ei ole andnud selget vastust küsimusele, kui palju maksab elamisväärne pension ja kui palju oleme valmis selle eest maksma.

Pensionikindlustuses on eesmärk tagada pension iga kindlustatu elu lõpuni, sõltumata konkreetse isiku tegelikust elueast, olgu see siis kas või 99 aastat või rohkem. Kui see eesmärk pensionisüsteemist ära kaotada, siis ma ei näe enam ühtegi põhjust, miks me üldse sunnime inimesi kahes sambas raha koguma.

INDREK HOLST
SEB elu- ja pensionikindlustuse juht

Kui palju maksab elamisväärne pension ja kui palju oleme valmis selle eest maksma?

Klient valib. Mis puudutab Kristi Saare ettepanekut, siis minu arusaamise järgi rahandusministeeriumi muudatusettepanek just seda probleemi lahendabki, aga teeb seda kõike kindlustusteenuse raames. Iga klient saabki tulevikus ise määrata endale sobiva investeerimisriski ka väljamaksefaasis. Liigume küll õiges suunas, aga kindlustatuse taset arvesse võttes pigem teosammul. Pensionisüsteem vajab ühte numbrilist sihti: millist asendusmäära (keskmist pensioni keskmise palga suhtes) suudavad kolm sammast tagada? Tänane diskussioon tiirutab 40% sees ja ümber, aga seda on äärmiselt vähe. Korralda seda ringi kui palju tahes, seda on ikka vähe. Palju olulisem on küsimus, millal ja kuidas jõuda tasemele 60% (või isegi enam) ning mida me selleks tegema peame?

LUGEJA LEMMIKUD www.aripaev.ee

Finantssüsteemi ähvardab pankrotilaviin. Globaalne finantssüsteem on muutunud ohtlikult ebastabiilseks ja on oht, et seda tabab pankrotilaine, hoiatab üks juhtiv rahandusteoreetik.
Tippinvestorid: langus kujuneb sügavamaks. Fondijuhid ja tippinvestorid hoiatavad, et turud langevad tõenäoliselt veel.
Jah, ma palun vabandust. Kui teised on mingi jamaga hakkama saanud, oleme varmad näpuga näitama. Kui aga ise saame hakkama sama asjaga, siis on "süüdi" asjaolud, kirjutab koolitaja Raimo Ülavere.
Oma eraelu peab igamees ise kaitsma. Tööandja võib tööalast e-posti kontrollida, kui see on vajalik ja töötajat sellest teavitatakse, kirjutab andmekaitse inspektsiooni peadirektor Viljar Peep.

KOMMENTAAR

Madala intressimääraga käivad kaasas rõõm ja risk

MADIS MÜLLER
Eesti Panga asepresident

> **Miski ei ole igavene ja siia alla käivad ka madalad intressimäärad.**

Väga madalad intressimäärad Eestis, euroalal ja arenenud riikides üldisemalt on toonud heameelt laenuvõtjaile, pahandanud hoiustajaid ja pärast esmase kasumi teenimist muutnud elu keerulisemaks pikaajalistel investoritel. Praegune erakordne seis sunnib mõndagi finantsmaailma põhitõde ümber hindama ning tekitab uusi riske ja võimalusi.

Inimkonna ajaloos on laenamine tähendanud kohustust maksta hiljem laen täies ulatuses ja koos lisanduvate intressidega tagasi. Tavapärased reeglid ei kehti alati moodsas finantsajastikus, mil keskpangad on turud odava rahaga üle ujutanud ja intressimäärad võivad olla negatiivsed. Keskpangas raha hoiustav kommertspank või väga usaldusväärse valitsuse võlakirju ostev investor paigutab raha praegu teadmisega, et ta saab tagasi vähem, kui on algselt hoiustanud või investeerinud.

Uued riskid. Mööda ei saa aga vaadata tõsiasjast, et väga madalad intressimäärad toovad kaasa ka uusi riske.

Riskantsete finantsvarade – eelkõige aktsiate ja võlakirjade – hinnad on madalate intressimäärade toel oodatult tõusnud. Võlakirjade puhul on matemaatika lihtne – intressimäärade langus tähendab võlakirja tulevaste kupongi- ja põhiosamaksete tänase väärtuse kasvu. Aktsiahindade puhul toimib üldiselt sama efekt: tulevaste dividendimaksete tänane väärtus muutub madalate intressimäärade juures suuremaks.

Finantsvahenduse maailmast sammu "reaalsemale" majandusele lähemale astudes mõjutavad pika aja jooksul madalal püsivad intressimäärad ka käegakatsutavate varade hindu. Odavamad eluasemelaenud suurendavad nõudlust korterite ja elamute järele. Kallineb ka ärikinnisvara, kuna kasvab tulevaste renditulude tänane väärtus. Tootmisettevõtetel on samuti senisest paremad võimalused investeerida laenuraha abil tegevuse laiendamisse. Seda võiks ära kasutada eeldusel, et ettevõtja usub leidvat praeguses keskpärases seisus eksporditurgudel oma toodetele piisavalt ostjaid.

Raske ennustada. Täiesti kindlad saame olla selles, et miski pole igavene ja siia alla käivad ka madalad intressimäärad. Lühiajalistele võngetele keskendumise ja täpsetesse prognoosinumbritesse takerdumise asemel tasub proovida mõista pikaajalisemaid trende, mis majandust mõjutavad. Intressitõusu võimalusega tulevikus peaksime arvestama nii laenu võttes kui ka investeerides, kuid samas suhtuma skeptiliselt intressitõusu täpse aja prognoosidesse. Nagu on öelnud kuulus pesapallur ja mõtleja Yogi Berra: "Ennustamine on väga raske, eriti mis puudutab tulevikku."

ALLIKAS: EESTI PANGA BLOGI

KOMMENTAAR

Sõltumatuse **kõrge** hind

HALLIKI HARRO-LOIT
Tartu Ülikooli ajakirjanduse professor

> **Sõltumatu käitumine on valik, mille juurde jäädes koged reetmist, kaotusi, ülekohut.**

Sõltumatuse nimel tuleb vahel teha raskeid pingutusi, mida ühiskond ei märka.

Kas ajakirjanik võib vastu võtta kingituseks reisi, kui ta sellest reisist kirjutades ausalt teada annab, et reisifirma maksis reisi eest? Kui lugejad saavad infot, mida nad muul viisil ei saa, ja keegi seeläbi ei kannata, kas siis on kingituse vastuvõtmine õigustatud? "Suurim hüve suurimale hulgale on moraalselt õigustatav," ütlevad utilitaristid.

Reeglieetika järgijad leiavad aga, et autonoomiat kaitstes kehtib eranditeta printsiip: mitte vastu võtta suuremat kingitust kui tass kohvi.

Väärtuste ahel. Igapäevases elus ei ole olukord nii lihtne, sest erinevate moraalsete valikuvõimaluste märkamine inimese jaoks harjumuspärastes olukordades nõuab spetsiaalset mõtlemise treeningut. Kui inimene ise on enda jaoks kujundanud väärtuste hierarhia, mille puhul on olulisim näiteks ausus, siis on tal raske kujutleda olukorda, kus teised, kes peavad olulisimaks autonoomiat, mõistavad teda mingite valikute tõttu hukka. Ta saab üldjuhul teada sellest alles hiljem, järeldebati käigus.

Eetiliste dilemmade märkamise ja prognoosimise teeb veel keerulisemaks see, et igapäevased praktikad ja deklareeritud normid ei ole alati kooskõlas. Näiteks ajakirjandus deklareerib sõltumatust, aga organisatsiooni igapäevases majandamises on osa sisust turunduslikel eesmärkidel kinni makstud. Lisaks väärtuste hierarhiale tuleb arvestada ka küsimusega, kellele ma olen esmalt lojaalne? Kas tööandjale, kes ootab sõravat lugu, või oma kolleegidele, õpilastele?

Utilitarism peibutab. Eraldi kõnetab mind sõltumatuse teema aga juhul, kui tegemist on sügavalt läbikaalutud väärtusvalikuga. Sõltumatust on lihtne deklareerida, aga keeruline on järjekindlal moel sõltumatult käituda. Eriti üksikisikuna. Sõltumatu käitumine jätab ajakirjanikule pigem vähe (väga lojaalseid) sõpru, samal ajal kui eluliselt on kasulik omada rohkelt häid tuttavaid (näiteks, kui ajakirjandusväljaanne otsustab ajakirjanikust loobuda, on vaja häid suhteid organisatsioonidega, kes pakuvad suhtekorraldaja tööd). Utilitarism peibutab: keegi ei kannata, tekib nn kõik võidavad olukord.

Sõltumatult käituvat inimest pigem peljatakse. Ühiskond ei märka, et oled pisikestes igapäevaeluseikades teinud jõupingutusi, olemaks neutraalne, lähtudes väärtustest, mitte sõprussuhetest. Sõltumatu käitumine on valik, mille juurde jäädes koged reetmist, kaotusi, ülekohut. Karm valik. Ausus on lihtsam, mõistetavam.

XVI Gaselli Kongress

18. veebruaril 2016

Kultuurikatlas

Gaselli Kongress

Veeda inspireeriv päev
kiiresti kasvavate ettevõtete seas!

Oma loo räägivad:

Piloot, investor ja lennufirma airBalticu juht **Martin Gauss**
„Ettevõtete ülestöötaja"

Comedy Estonia asutaja **Louis Zezeran**
„Eestlastele nalja müümas"

Erply asutaja **Kristjan Hiiemaa**
„Tuleb suurelt mõelda"

Laulja ja ettevõtja **Tanel Padar**
„Tormid ja tõusuveed"

Directo kaasomanik ja juht **Martin Rinne**
„Kuus korda gaselli TOPis"

Kokk ja restoraniomanik **Roman Zaštšerinski**
„Palju-palju-palju tööd"

PRFoodsi juht, investor ja metseen **Indrek Kasela**
„Maailma vastu uudishimulik"

gasell.aripaev.ee

Gaselliliikumist toetavad

LHV MARKIT

Gaselli Kongressi toetavad

KREDIIDIINFO AN EXPERIAN COMPANY · TERE · Ülemiste City · OlyBet · AVISON · CASINO OLYMPIC

Kongressi soodushind **189 eurot** (käibemaksuga 226,8 eurot).

Lisainfo ja registreerimine: telefon 667 0251, e-post kertu.ruus@aripaev.ee, gasell.aripaev.ee
Kui soovite tutvustada enda ettevõtet Gaselli Kongressil, siis võtke ühendust Eliise.Nikopensius@aripaev.ee

Äripäev

TÕUSJA
Taani pank avaldas esialgsed majandustulemused.

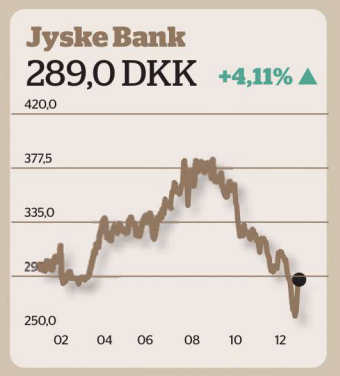

LANGEJA
Populaarne mikroblogimise veebisait kaotab neli tippjuhti.

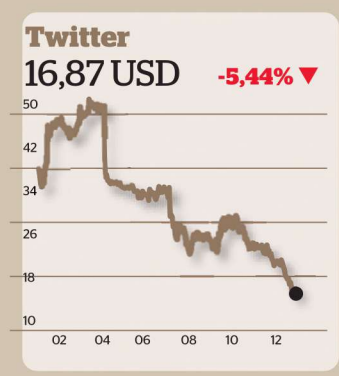

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Fredy-Edwin Esse, tel 667 0171, e-post fredy-edwin.esse@aripaev.ee

AKTSIA

Ferrari on börsil rohkem nagu Lada. FCA veel nadim

Ä FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Ferrari sai jaanuari alguses iseseisvaks börsifirmaks, kuid erinevalt nende superkiiretest autodest Ferrari aktsia südant kloppima ei pane. Veel hullem lugu on endise emafirma Fiat Chrysler Automobilesiga (FCA), kelle hetkeolukord on raske ja tulevik tume.

Kuigi kuulus Itaalia sportautode tootja ja vormel 1 võistkonna omanik Ferrari läks New Yorgis börsile juba oktoobris, siis täielikult iseseisvaks firmaks muututi alles 3. jaanuaril. Sellega sai läbi Fiati ligi kolm aastakümmet kestnud kontroll kuulsa automargi üle.

Varem kuulus Fiat Chryslerile 90% Ferrarist ning ülejäänud 10% oli firma asutaja Enzo Ferrari poja Piero omanduses. Oktoobris paiskas FCA 10% aktsiatest New Yorgi börsile kauplemiseks ning säilitas firmas 80% osaluse. Jaanuari alguses tehti Ferrari nn *spin-off*, mille käigus FCA aktsionärid said iga omatud 10 FCA lihtaktsia eest ühe Ferrari lihtaktsia.

Selle muutuse käigus läks võim Ferraris FCA-lt üle kahele aktsionärile – kuulsale Agnelli perekonnale, kes omab haldusfirma Exor SpA kaudu 33,4% hääleõiguslikest aktsiatest, ning Piero Ferrarile, kellele kuulub 15,4% hääleõiguslikke aktsiaid. Kaks suuromanikku sõlmisid aktsionäride lepingu, mille raames kujundatakse ühine seisukoht Ferrarit puuduvates küsimustes enne aktsionäride üldkoosolekuid eesmärgiga tagada Ferrari stabiilsus ja unikaalsus.

Ferrari lagi on teada. Kuigi Ferrari autod on muljetavaldavalt kiired ja tõenäoliselt panevad südame põksuma ka autoleigetel inimestel, siis nende äri midagi glamuurset ei ole.

Suurim probleem on tootmismaht. Endine Ferrari president Luca di Montezemolo seadis piiri mitte toota üle 7000 auto aastas, et säilitada Ferrari eksklusiivsus. Praegune president ja FCA tegevjuht Sergio Marchionne plaanib viia selle numbri 9000ni eesmärgiga kasvatada kunagi tootmine 10 000 autoni. Kuigi kasv tuleb ja tootmismahu suurenemine 43% võrra on märkimisväärne, on see juba ette teada, aktsiasse sisse hinnatud ja me teame, kus lagi on.

See tähendab, et kui lõpuks toodetakse 10 000 autot aastas, siis ainus viis kasumit ja käivet üles viia on hindade tõstmine ja kulude kokkuhoid. Ferrari tegevuskasumi marginaal on 18,2%, mis juba praegu on pea kolm korda kõrgem autotööstuse keskmisest. Kindlasti oleks Ferrariil ruumi veel hindu tõsta, sest isegi praegu, kus nende keskmine auto maksab 250 000 eurot, on neil pikk järjekord ukse taga.

Küll aga ei maksa meil loota, et Ferrarisid hakatakse tootma nagu Porschesid, mis müüs mullu veidi alla veerand miljoni auto. Seda kindlustab ka asjaolu, et Agnelli perekond ja Piero Ferrari omavad nüüd kontrollivat osa Ferrarist ja nende soov on kaitsta Ferrari traditsioone ja väärtusi.

F1 pole hea äri. Ferrari sportautode müük võib lähiajal surve alla sattuda, kuna paljudes nende sihtriikides on majanduslikke probleeme. Hiinas on luksusautode nõudlus kokku kuivanud (Rolls-Royce'i müük kukkus mullu 54% ja Bentley müük 40%). Märkimisväärne kogus Ferrarisid reisib kodulinnast Maranellost naftarikastesse OPECi riikidesse, kuid ka nendes riikides võidakse hakata kulusid kärpima, kuivõrd barrel naftat maksab juba alla 30 dollari.

Lisaks ei tasu ära unustada, miks Enzo kunagi üldse tänavasõiduautosid tootma hakkas. Selleks, et rahastada võidusõitmist ja just vormel 1 võistkonda Scuderia Ferrarit. Äsja leppisid neli F1 mootoritootjat rahvusvahelise autospordiliidu FIAga kokku, et teistele tiimidele tarnitavate mootorite eest ei küsita üle 12 miljoni euro aastas. Viimasel kahel aastal on see summa olnud 20–25 miljonit eurot aastas, ja see on oluline finantsiline tagasilöök Ferrarile.

See on vaid üks näide, kuidas Ferrari F1 võistkond neelab raha ja kuigi nad naudivad suurel hulgal sissetulekuid F1 kommertsõiguste omanikult Bernie Ecclestone'ilt ja sponsoritelt, siis vormel 1 on ala, kus iga saadud dollar kulutatakse sama kiiresti ka ära. Scuderia heaks töötab umbes tuhat inimest ja tiim on alati toetunud Fiati lisarahastusele. FCA ei saa neile enam raha anda ning saab näha, kui palju Ferrari omal jõul F1 võistkonda rahastab, mis omakorda võib nende tulemusi rajal kahjustada. Isegi kui nad võidavad kõik tiitlid, mis on väga küsitav, siis vaevu kasumisse jõudmine on parim, millele nad võivad loota. Börsifirma jaoks pole see hea äri.

FCA olukord veelgi nukram. Fiat Chrysleriga on lood veidi teised. Ferrari autode äri on väga heal järjel, kuid aktsia pole atraktiivne. FCA puhul on seis vastupidine.

Kuigi FCA-l on käsil märkimisväärne restruktureerimine ja investeeringud, siis nende väljavaade just kõige roosilisem ei ole. Septembri lõpu seisuga oli firmal 34 miljardi dollari väärtuses võlakohustu-

Ä **Hind**

Ferrari aktsia on peale IPOt kukkunud 26%

ALLIKAS: BLOOMBERG

10 000

Ferrarit aastas on seatud kaugemaks tootmiseesmärgiks. Praegu on piir seatud 7000 autole aastas ja ostujärjekord on ukse taga.

NUMBER

8%

langes detsembris Jaapani eksport võrreldes mullusega.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisandub lepingus ka käibemaks.

Nord Pool Eesti

28,29 **-15,40%▼**

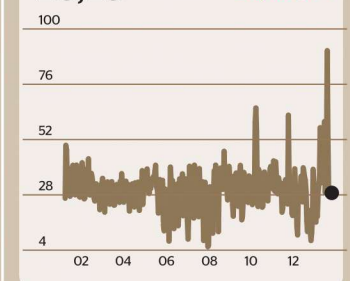

VALUUTA

Euroopa Keskpanga negatiivne intressimäär survestab eurot nõrgemaks.

EUR/USD

1,0815 **+0,06%▲**

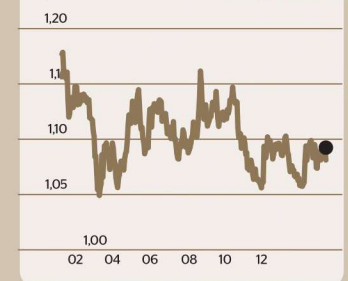

INTRESS

Euribor on EKP sammude tõttu olnud tugevas languses.

Euribor 6 kuud

-0,074% **-0,009▼**

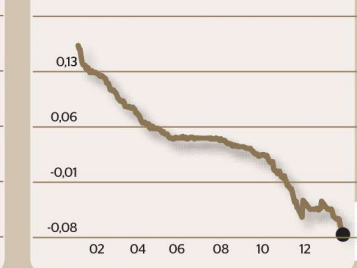

↑ FERRARI juht Sergio Marchionne aktsia avaliku kauplemise esimesel päeval 21. oktoobril New Yorgis. Siis hinnati, et hind jääb edaspidi 52 ja 48 dollari vahemikku.

FOTO: EPA

si, raha 23 miljardit. EBITDA 12 kuu kasum vaid 8,8 miljardit ning puhaskasum aasta peale 500 miljonit dollarit. Ferrarigi toodi vaid selle pärast börsile, et saada raha Jeepi arendamiseks.

Jeep on praegu FCA kõige edukam mark, mis koduturul USAs naudib väga tugevat müügi kasvu, ning hästi läheb ka Dodge'il. Iroonilisel kombel on nii Fiat kui ka Chrysler üsna kehvasti kaubaks läinud. Lisaks on firmal probleeme teiste markidega – Alfa Romeost pole saanud loodetud konkurenti BMW-le, Mercedesele ega Audile, Maseratide nõudlus on kokku kuivanud ja märtsis Genfis ilmavalgust nägeva maasturi nõudlus olevat leige.

Maseratit ei aita ka see, et Ferrari on iseseisev firma. Varem oleks ühe kontserni sees saanud Maseratidele Ferrari mootorid panna, kuid nüüd peaks Maserati ostma Ferrarilt mootoreid turuhinnaga, kuna tegu on eraldi firmadega. Väärib mainimist, et üsna õnnetult kukkus läbi FCA plaan müüa Euroopas Chryslereid Lanciate pähe.

Kuigi üldiselt on FCA suutnud müüki kasvatada, siis analüütikud midagi säravat neile ei ennusta ja prognoos jääb kaugele Marchionne 2018. aasta plaanist, mille üks analüütik nimetas "fantaasiamaailmaks".

Plaan näeb ette müüa 2018. aastal 7 miljonit autot, kuid IHS Automotive prognoosib müügiks heal juhul 5 miljonit autot. Kasumina loodab Marchionne teenida 4,7–5,5 miljardit eurot, kuigi Bloombergi küsitletud viie analüütiku keskmine prognoos on 3,3 miljardit. Nüüd on Marchionne otsustanud müügieesmärgist loobuda ja keskenduda kasumisihile. See on ka loogiline, sest Marchionne saab eesmärkide saavutamisel 2018. aastal portsu FCA aktsiaid, mis praegusel juhul oleksid väärt umbes 35 miljonit dollarit ja lubaks härral rahus pensioni nautida. 63aastane Marchionne on kinnitanud, et läheb pensionile 2018. aasta järel.

FCA tuleviku muudab keerulisemaks aga asjaolu, et neil pole vaba raha, mida arendusele kulutada. Praegu töötavad kõik suuremad autotootjad välja isesõitvat autot, kuid FCA puhul on sel rindel täielik vaikus. Sama probleem on ka elektriautodega.

Üks pääsetee võib FCA-le olla Silicon Valley. Mõnda aega on ringelnud kuulujutud, et FCA võib sõlmida koostöölepingu Google'i või Apple'iga, kes vajavad oma auto ehitamiseks tootmispartnereid. Oma arendustöö puudumisel võibki FCA ainsaks lootuseks jääda tehnoloogia sisseostmine.

Võib juhtuda, et tulemusteta lõppenud ühinemisläbirääkimised General Motorsiga võivad sundida Marchionne Californiasse, et lüüa käed mõne tehnoloogiafirmaga. Tegu oleks kindlasti huvitava abieluga.

Mis aktsiasse puutub, siis pärast Ferrari eraldumist on FCA aktsia taas odav, sest Ferrari turuväärtus andis FCA omast umbes 40%, kuigi Ferrari käive oli vaid 4% ja kasum 10% FCA konsolideeritud numbritest. Investorid selgelt alaväärtustasid FCA osa. Ettevaatav P/E on 5,3, mis on üsna sarnane Fordiga (6,1) ja sama General Motorsiga (5,3). Viimase kahe kasuks räägib aga viisakas dividend.

Umbes 7 dollari juures tundub mulle aktsia ülemüüdud olevat ja seda kinnitab ka analüütikute keskmine hinnasiht (11,5 dollarit). Kindlasti ei maksa FCAd pikaajalise investeeringuna soetada, sest nende tulevik pole just roosiline ja firma fundamentaalnäitajad on nõrgad. FCA ostmist saaks õigustada vaid lühiajalise omamisega lootuses, et aktsia teeb läbi tõusu.

Ä RAHA

reklaam

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank		0,00	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,00	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	-	-	0,05	0,1	0,70	1,0	1,40	150
Versobank	0,01	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,20	1,50	1,80	350
DNB	0,10 (7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,01	0,02	0,03	0,10	0,50	0,80	1,10	1,20	100/200 (4)
BIGBANK		-	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	-	-	0,60	0,90	1,20	1,50	2,00	2,25	500

tähtajaline hoius %, USD

pank	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,1	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,10	0,10	0,20	0,50	0,70	0,90	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

Ä BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

reklaam

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimiväärtus	emissiooni maht
Cofi (Inbank)	EE3300110584	29.09.2014	15.09.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Dental Invest Estonia	EE3300110451	19.12.2013	27.11.2015	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	1 980 000
luteCredit Europe A5	EE3300110725	15.09.2015	15.09.2017	16,00%	kvartaalne	EUR 1000	506 000
JPFinance	EE3300110758	15.10.2015	15.04.2018	13,00%	kvartaalne	EUR 1000	5 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	EUR 1000	2 000 000
Uvic	EE3300110493	13.02.2014	28.02.2016	10,00%	kvartaalne	EUR 1000	795 000

REDGATE CAPITAL

Ä BÖRS

Tallinn 25.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,080	0,00	1 276	5,1	14,2%	0,73	0,9%
Baltika	0,301	0,00	-	-	-14,7%	1,39	0,0%
Ekspress Grupp	1,220	0,00	2 324	9,4	8,2%	0,77	3,3%
Harju Elekter	2,520	1,61	179 118	12,9	5,9%	0,76	6,0%
Merko Ehitus	7,700	0,00	2 098	13,2	7,8%	1,04	8,3%
Nordecon	1,000	0,81	1 100	22,5	3,9%	0,89	3,0%
Olympic EG	1,750	0,00	394 501	11,1	22,0%	2,43	5,7%
PRFoods	0,362	-0,55	3 098	-	-2,0%	0,39	82,9%
Pro Kapital Grupp	2,180	-6,44	7	5,2	26,5%	1,37	0,0%
Silvano FG	1,240	0,00	44 171	6,3	16,6%	1,04	24,2%
Tallink Grupp	0,850	1,19	189 200	8,3	8,8%	0,74	2,4%
Tln Kaubamaja	6,720	1,97	36 695	12,8	12,3%	1,57	6,0%
Tallinna Vesi	13,600	0,74	77 350	13,7	22,8%	3,12	6,6%
Trigon PD	0,500	0,00	108	-	10,4%	0,93	0,0%
Skano Group	0,786	0,00	-	-	-28,9%	0,67	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Helsingi 25.01

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,10	0,00	17,2	2,6	3,9
Citycon	2,18	0,46	12,5	0,9	6,4
Elisa Comm.	34,26	-0,64	23,0	6,4	3,9
Finnair	5,39	-0,19	-	1,2	-
Fortum	13,74	0,96	38,4	0,9	-
HKScan	3,64	3,70	26,0	0,5	13,5
Kesko	35,80	0,17	36,9	1,7	4,2
Neste Oil	28,20	0,68	-	2,5	2,3
Nokia	6,63	-1,12	-	2,7	-
Olvi	21,00	0,00	20,8	2,4	3,1
PKC Group	14,18	0,21	-	2,3	4,9
Stockmann	6,46	0,62	-	0,5	-
Stora Enso	7,44	-0,40	-	1,2	-
UPM Kymmene	14,90	-0,27	-	1,0	4,7
YIT	4,62	0,52	10,7	1,1	3,9

Riia 25.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,07	0,40	-	0,4	-
Latvijas Gaze	9,86	-1,20	10,7	0,7	-
Olainfarm	7,23	0,00	8,4	1,2	-

Vilnius 25.01

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,54	0,40	-	3,1	5,1
City Service	1,670	-0,60	10,2	0,8	-
Invalda	3,350	0,30	-	0,8	-
Linas Agro	0,651	0,00	11,9	0,6	-
Panevezio Statybos	0,915	1,67	-	1,4	-
Siauliu Bankas	0,293	-0,34	4,5	0,6	-
Snaige	0,280	0,00	-	1,2	-
TEO LT (Telekomas)	0,996	-0,10	18,0	2,6	6,8

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

9,2758

Austraalia dollar	AUD	1,550
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,116
Hongkongi dollar	HKD	8,430
India ruupia	INR	73,297
Jaapani jeen	JPY	128,070
Kanada dollar	CAD	1,535
Korea won	KRW	1293,530
Norra kroon	NOK	9,459
Poola zlott	PLN	4,469
Rumeenia leu	RON	4,526

EUR/RUB ▼

86,0410

Singapuri dollar	SGD	1,547
Suurbritannia nael	GBP	0,759
Šveitsi frank	CHF	1,098
Taani kroon	DKK	7,462
Tai baat	THB	38,869
Tšehhi kroon	CZK	27,021
Türgi liir	TRY	3,266
Ungari forint	HUF	312,700
USA dollar	USD	1,082

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 25.01

USD	
Nafta IPE, bbl	31,19
Nafta NYMEX, bbl	30,98
Mootoribensiin, t	383,00
Diislikütus, t	285,00
Kerge kütteõli, t	277,25
Masuut (1% väävel), t	139,75
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,101

Põllumajandus 25.01

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	115,90
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	422,20
Kakao NYBOT, USD/t	2839,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	110,30
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	359,75

Värvilised metallid 22.01

USD/t	
Alumiinium LME	1497
Vask LME	4456,5
Plii LME	1665
Nikkel LME	8765
Tina LME	13560
Tsink LME	1528

Väärismetallid 25.01

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1106,21
Plaatina NYMEX	861,25
Pallaadium NYMEX	494,95
Hõbe COMEX	14,23

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

17. veebruar 2016
Tallink Spa & Conference Hotel

Personalitöö aastakonverents 2016

„Paindlikkus – pai või paine"

9.15–9.50 registreerimine ja hommikukohv

9.50–10.00 päevajuhi avasõnad Koolitaja **Indrek Rahi**

10.00–10.30 Milline on tulevikutöö tööandja vaatevinklist?
Majanduseksperт ja ettevõtja **Ott Pärna**

10.30–11.00 Mis nipiga püüda talente?
Adcashi personalivärbamise spetsialist **Piret Luts**

11.00–11.30 Mida toob uus põlvkond kaasa tööjõuturule?
Arutlusring

11.30–12.30 lõuna

Töötuba 1

12.30–13.00 Kas tööleping on ainus võimalus?
Advokaadibüroo Sorainen vandeadvokaat ja partner **Karin Madisson**

13.00–13.30 Millega riskitakse teenuse osutamisel juriidilise ühingu kaudu?
Advokaadibüroo Cobalt vandeadvokaat ja partner **Karina Paatsi**

13.30–14.00 Kas välis- ja võõrtööjõud minu ettevõttes on õnn või õnnetus?
Arvato Services Estonia personalijuht **Pille Room**

Töötuba 2

12.30–13.00 Kas riigisektoris on võimalik olla paindlik?
Teabeameti peadirektor **Mikk Marran**

13.00–13.30 Mida toob riigiasutustele kaasa töövõimereform?
Sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna juhataja **Siiri Otsmann**

13.30–14.00 Muudatused - oodatud või ootamatud?
Omniva personali- ja tugiteenuste valdkonna juht Kadi Tamkõrv

14.00–14.30 kohvipaus

14.30–15.00 Mida räägib töövestlusel kehakeel?
Koolitaja **Ülli Kukumägi**

15.00–15.30 Kuidas hoida tööõhkkonda, mis köidab kauaks?
Töötukassa juhatuse esimees **Meelis Paavel**

15.30–16.00 Kuidas iseennast muutuste keskel säästa?
Joogatreener **Jocke Salokorpi**

16.00–16.15 kokkuvõte ja lõpetamine

Programm ja registreerimine
pood.aripaev.ee/personalitoo-aastakonverents-2016

Soodushind kuni 10.02.2016 219 €
(262,80 € km-ga). Täishind 329 € (394,80 € km-ga).

Lisainfo: Liina Leiten, liina.leiten@aripaev.ee

Konverentsil oma toodete ja teenuste esitlemisest huvitatud ettevõtteil palume võtta ühendust konverentsi reklaamiüügi projektijuhi Marjen Võsujalaga (marjen.vosujalg@aripaev.ee)

Korraldaja: AJAKIRI Pp PERSONALI PRAKTIK

9. veebruaril ilmub Äripäeva vahel A4-formaadis kuukiri

KINNISVARA

- **Välismaalased Tallinna elukondliku kinnisvara turul**
  Mis riigi alamad ostavad ja kes müüvad. Mõlemas valdkonnas aktiivsed soomlased ja venelased.
- **Ärihoonete energiatõhusus tuleb võtta luubi alla**
  Senini on energiatõhusalt renoveeritud peamiselt kortermaju. Suurem potentsiaal energiatõhususe saavutamisel peitub ärikinnisvaras.
- **Kredexi uus toetuste voor korteriühistutele:**
  millised võimalused see avab ja milliseid nõumisi esitab ühistutele?
- **Kinnisvarfirma kogemus kuidas maja täielik renoveerimine tõstab korteri müügihinda**
- **Kogemuslugu: kui palju on korteriühistul võimalik hoone renoveerimisega võita?**
- **Konkreetsed renoveerimise tulemusel saavutatud numbrid,**
  teise-kolmanda KÜ arvamus, statistika jne.

Reklaamipinda saab broneerida ja materjale kujundamiseks esitada **1. veebruarini.** Kujundatud reklaamid esitada **3. veebruariks.**

Reklaami projektijuht: **Sirle Kübar,**
E-post: **sirle.kubar@aripaev.ee**
Telefon: **667 0053** Faks: **667 0200**

Äripäev

12. veebruaril ilmub Äripäeva lisana

REISILEHT

TEEMAD

- **Uudised**
- **Milliseid võimalusi ja boonuseid turismifirmade kliendiprogrammid pakuvad**
- **Millised on interneti kasutamise võimalused lennujaamades ja lennukites**
- **Kuidas reisil kulusid kokku hoida?**
- **Toit kui riikide visiitkaart (sulle teadmiseks, et kirjutame loo, kus siis toome välja erinevate riikide olulisemad toidusündmused – Hiina puhul teeüritused, Itaalia puhul pasta- ja pitsaga seotud sündmused jne)**
- **Milliseid elamusi pakkuda väliskülalistele Eestis**
- **Tooted, mis muudavad reisimise hõlpsamaks**
- **Kuidas korraldada head videokonverentsi**
- **Nutirakendused, mis reisides hätta ei jäta**

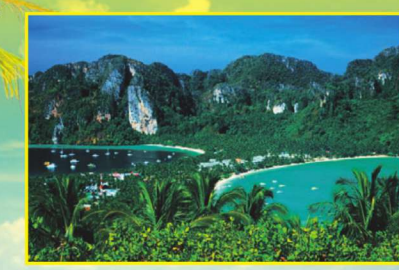

Reklaamipindu saab broneerida ja materjale esitada 3. veebruarini.

Valmisreklaamid esitada 4. veebruariks.

Reklaami projektijuht:
Sirle Kübar
sirle.kubar@aripaev.ee
tel 667 0053
faks 667 0200

Äripäev

Dow Jones USA
15 933,00 -0,44%▼

OMX Stockholm
1351,56 -0,72%▼

OMX Helsinki
3162,59 -0,32%▼

EPI II samba indeks
163,18 +0,14%▲

ÄRIPÄEV 26. jaanuar 2016
toimetaja Juhan Lang, tel 667 0111, e-post toimetajad@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Ä FONDID

reklaam

Avaron Asset Management 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Avaron Areneva Euroopa Fond D, EUR	12,09	11,85	11,85	9,86	-7,49	-6,82	4,24	2,09	40 828 871
Avaroni Privaatportfell B, EUR	15,63	15,63	15,63	2,72	-1,24	2,40	5,39	5,02	10 307 465
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,91	12,91	12,91	4,07	-0,92	4,85	6,99	-	7 137 206

Compensa Life 21.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Balti Kasvuportfell, EUR	-	-	1,50	-	-4,70	2,00	3,60	2,40	6 937 992
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	12,27	-	0,00	-0,30	1,20	2,30	912 905

Kasvuporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015. Võlakirjaporfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2015.

Danske Capital AS 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Danske Pension 25, EUR	1,03	1,04	1,04	4,72	-2,07	-2,12	2,64	2,49	13 500 508
Danske Pension 50, EUR	1,23	1,24	1,24	6,86	-3,35	-2,74	3,58	2,62	211 451 477
Danske Pension Intress, EUR	0,91	0,92	0,92	1,52	-0,07	-0,40	1,56	2,30	4 692 826
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,63	1,67	1,64	9,34	-5,68	-3,67	5,44	3,78	4 532 212
Vabatahtlik Pensionifond Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,78	0,80	0,78	2,13	-0,28	-1,14	0,98	1,93	523 688

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

LHV Varahaldus 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,50	1,51	1,51	3,16	-0,95	2,41	3,11	2,77	349 211 949
Pensionifond M, EUR	1,20	1,21	1,21	2,25	-0,09	2,26	2,95	3,34	49 670 053
Pensionifond S, EUR	1,25	1,26	1,26	1,92	0,36	0,18	2,20	3,30	52 613 075
Pensionifond XL, EUR	1,30	1,31	1,31	3,52	-1,13	3,09	3,70	2,98	84 945 647
Pensionifond XS, EUR	1,17	1,18	1,18	1,71	0,31	0,38	2,49	3,61	17 566 077
Täiendav Pensionifond, EUR	1,47	1,48	1,48	3,59	-2,11	4,02	4,56	3,40	7 403 234
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,32	9,42	9,42		-17,80	-30,72	2,48	4,44	9 696 303,31
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,40	8,48	8,48	12,33	-7,97	-0,96	0,66	-1,56	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,37	5,42	5,42	12,33	-7,97	-0,96	0,66	-1,56	1 370 191

Mandatum Life 21.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	116,07	115,49	115,49	-	-2,58	-2,91	0,58	-	-
Konservatiivne, EUR	113,89	112,76	112,76	-	-1,61	-3,15	0,63	-	-
Tasakaalustatud, EUR	113,55	111,87	111,87	-	-1,01	-3,51	0,73	-	-
Progressiivne, EUR	109,13	106,99	106,99	-	-0,53	-3,93	1,10	-	-
Agressiivne, EUR	117,94	115,63	115,63	-	-0,65	-4,67	2,38	-	-
Investeerimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	144,97	144,25	144,25	-	-0,93	-1,36	1,26	2,55	-
Mandatum Life Nordic High Yield Abs, EUR	90,54	90,09	90,09	-	-11,87	-11,55	-	-	-
Mandatum Life Convertible, EUR	100,77	100,27	100,27	-	-3,77	-4,83	-	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	123,15	120,74	120,74	-	-1,94	-5,67	-	-	-

Nordea Pensions Estonia 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,01	1,02	1,02	6,56	-3,45	-2,84	3,26	3,21	166 673 455,85
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,85	0,85	0,85	9,76	-5,03	-2,82	4,21	3,46	19 098 180,12
Nordea Pensionifond B, EUR	0,93	0,94	0,94	4,27	-1,7	-2,51	1,58	2,65	19 441 286,62
Nordea Pensionifond C, EUR	0,86	0,87	0,87	2,15	0,24	-0,54	2,11	2,85	12 711 265,99
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,29	1,32	1,31	11,87	-6,88	-4,21	5,74	4,08	7 469 879,78
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	3,96	-1,33	-1,39	2,49	0	1 667 710,48

AS SEB Varahaldus 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Energiline Pf, EUR	0,776	0,783	0,783	9,35	-5,65	-5,89	2,25	0,84	32 542 006,25
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,892	0,901	0,901	1,83	-0,33	-1,66	-0,31	1,19	57 467 754,96
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,826	0,834	0,834	5,51	-2,51	-5,37	0,19	0,91	21 107 244,64
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,985	0,995	0,995	6,93	-3,98	-5,49	1,29	1,11	400 214 362,48
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,982	1,002	0,992	11,10	-7,81	-7,44	2,98	1,14	16 714 083,51
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,157	1,180	1,169	5,60	-2,43	-5,00	0,94	1,19	13 924 005,31

ASi SEB Pank vahendatavad fondid 22.01

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,588	1,588	1,588	2,1	-0,44	-1,43	1,94	3,83	287 800 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	113,104	114,235	113,104	5,73	-1,84	-2,62	2,65		896 500 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	111,355	111,355	111,355	3,19	-0,47	-0,86	2,07		1 794 400 000,00
SEB Strategy Growth Fund	114,454	115,599	114,454	11,89	-6,13	-9,95	2,9		367 200 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	113,712	114,849	113,712	8,56	-3,53	-6,01	3,13		624 400 000,00

Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2015.

Fondivalitsejad

Avaron Asset Management Narva mnt 7D, B-korpus, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
AS GA Fund Management Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS GILD Property Asset Management Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com www.gildrealestate.com
AS SEB Varahaldus Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
Danske Capital AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee

Maaklerifirmad

Compensa Life Vienna Insurance Group SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402
Versobank AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
Danske Bank Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB Enskilda Equities Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802
Mandatum Life Insurance Baltic SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

Äripäev
Nr 17 (5377) 26.01.2016
ISSN 1406-2585

TEGIJA TURUL

Abdalla El-Badri:
On oluline, et suurimad naftatootjad istuvad kokku ühe laua taha ja leiavad olukorrale lahenduse.

OPECi juht ütles eile Londonis peetud konverentsil, et nii OPEC kui ka organisatsiooni mitte kuuluvad liikmed võiksid teha koostööd ning nafta ületootmisele piiri panna.

OMX TALLINN
52 nädalat
Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

INVESTOR TOOMASE BLOGI

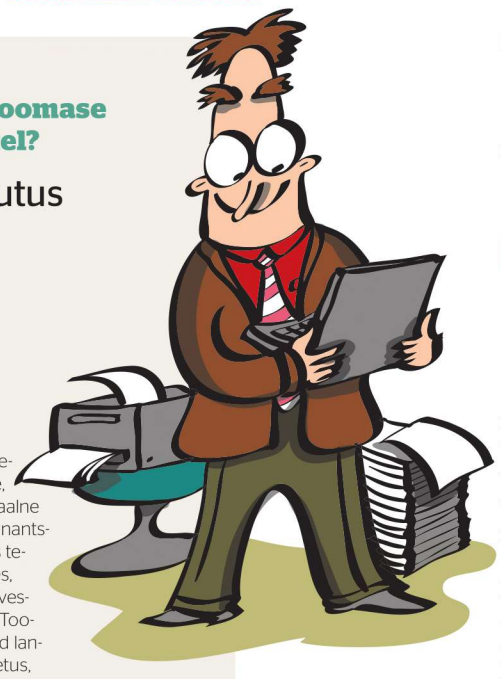

Ä Portfell
Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus
+1,7%

väärtus
233 975 €
26% raha
74% aktsiad

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

aktsiate päevane muutus, protsentides

Tallink	1,31
Leroy Seafood	1,24
Berkshire Hathaway B-aktsia	1,13
Olympic EG	0,57
Apranga	0,4
Tallinna Vesi	0
Apple	-0,14
Volkswagen	-0,32
Microsoft	-0,36
iShares Europe Stoxx 600	-0,49
Statoil	-2,64

Viimased tehingud
ostis: 14. jaanuaril 285 Statoili aktsiat hinnaga 100,50 Norra krooni aktsia. Tehingusumma oli 28 642,50 NOKi ja komisjonitasu 134,40 NOKi.
ostis: 5. jaanuaril 19 Volkswageni aktsiat hinnaga 130,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 2485,2 eurot. Swedbanki vahendusel tehtud tehingu teenustasu oli 14,06 eurot.

Ä Sinu arvamus
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

Vene karu lonkab ka tänavusel aastal

Vene majanduses on küll uus aasta, aga vanad mured, mistõttu vaatan jälle skeptiliselt idanaabri börsi poole.

Uus aasta on Venemaale alanud nagu majandushädade maailmanäitus – nafta on järsult odavnenud, rubla kurss on kõvasti nõrgenenud, välisinvestorid põgenevad ning venelasi on tabanud valuutapaanika. *Déja-vu.*

Nukker aasta algus Vene börsidele. Börsiindeks Micex on aasta alguses kukkunud eurodes arvestatuna 9 protsenti, dollaripõhine RTS indeks ligi 10 protsenti. Samas on ka teised maailma suuremad aktsiaindeksid langenud umbes 10 protsenti ning Hiina börsid käisid eelmisel nädalal ära karuturul ehk langust oli üle 20 protsendi.

Hiljuti juhtusin lugema Venemaale investeerivatest Eesti fondidest, millel läks erakordselt hästi. Tegelikult tuli see mulle pisut üllatusena, sest poleks osanud arvata, et Venemaalt võiks suurt tootlust leida. Pidevalt uudiseid sirvides jääb pigem mulje, nagu investeeriksid Venemaale need, kel rahast kahju pole. Ometi oskasid Eesti fondijuhid Vene börsilt üles leida pärlid, tänu millele suudeti näidata head tootlust.

Piilun silmanurgast. Eelmise aasta augusti lõpus kirjutasin artikli sellest, kas Vene börs võiks mulle huvi pakkuda. Olin seda meelt, et hunniku halva kõrval on Venemaal ka midagi lootustandvat, kuid investeerida ma sinna ei julgenud ega soovitanud seda oma vihavaenlaselegi. Kuigi Eesti fondijuhtide edu võiks ju panna mind Venemaale investeerima, olen jätkuvalt skeptiline. Üks põhjuseid on kindlasti Vladimir Putin ja tema ootamatud sammud. Seetõttu ei tunne ma end Vene börsil eriti turvaliselt.

Teine põhjus on aga see, et nii nagu ma ei lase end mõjutada mustadest meeleoludest, ei ürita ma hakata ka kellegi teise edulugu kordama. Rohkem kui 40% tootlust Venemaalt on väga hea tulemus, kuid mina ei lähe seda püüdma, sest arvan, et aastad ei ole investeerimismaailmas vennad. Mul on oma strateegiad, mida järgida.

> **Vene börsi fundamentaalnäitajad pole piisavalt veenvad, et ma kaaluks sinna investeerimist.**
>
> **investor Toomas**

Ä Kurss
Eelmise aasta tipust on rubla euro vastu langenud 38%

ALLIKAS: BLOOMBERG

Võitjale panustamine ei pruugi võitu tuua. Ajalugu on näidanud, et ikka kiputakse oma raha panema eelmise aasta parima aktsia peale, justkui lootuses, et ka uuel aastal näitab aktsia head tootlust. Paraku toob see tihti kaasa pettumuse. Kiputakse arvama ka seda, et kui aktsia hind kukub, läheb see alati üles tagasi. Kuid aktsiad võivad langeda ja jääda madalale aastateks.

Vene börsi fundamentaalnäitajad pole piisavalt veenvad, et ma kaaluks sinna investeerimist. Seal on jätkuvalt liiga palju poliitilisi riske ning teisi ohukohti, mis on tingitud valuutast ja nafta hinnast.

Usun, et Vene börs on hulljulgetele ning meeleolu on seal kiire muutuma. Samas Volkswageni aktsiate soetamisega olen hakanud tegema ka riskantsemaid tehinguid, kuid Vene börs jääb mulle samas ikka mõistetamatuks.

REGIOON

Saksa ärikliima indeks langes järsult

Ifo instituudi koostatav Saksa ärikliima indeks langes aasta alguses järsult, kuna tootmis- ja ehitusfirmad on tuleviku suhtes varasemast pessimistlikumad.

Ifo ärikliima indeks langes jaanuaris 107,3 punktile, detsembris oli näitaja 108,6 punkti. Jaanuarikuu tulemus on nõrgim alates möödunud aasta veebruarist.

Wall Street Journali küsitletud analüütikud olid välja pakkunud oluliselt väiksema languse, 108,5 punktile. Ifo instituudi andmeil on Saksa tootmisettevõtete optimism tuleviku suhtes viimase aasta madalaimal tasemel.

Ifo indeksi ootamatult suurest langusest võib välja lugeda, et Hiina majanduse jahenemine ning teiste suurte arenevate majanduste probleemid ei jäta puutumata ka Saksa eksporti.

PANE TÄHELE

Twitter kaotab neli juhti. Twitteri juht Jack Dorsey säutsus üleeile, et ettevõttest lahkub neli tippjuhti.

Hiina võimendas Jaapani ekspordi langust. Jaapani eksport vähenes detsembris taas, kuna Hiina majanduskasv aeglustus.

Nafta hind jälle kukub. Nafta hind minetas eelmise nädala taastumise ning pööras taas langustrendi.

Ä Loe veebist
Värsked börsiuudised
www.aripaev.ee/bors
Turgude ülevaade
investor.aripaev.ee

Äripäeva Akadeemia

Täpsem programm aadressil
akadeemia.aripaev.ee

Koolitaja on **Tõnis Elling**

Koolituse hind **1499 €** + km
Sisaldab koolitust, materjale, lõunasööke ja kohvipause. Koolituse läbimisel tunnistus.

Äripäev

ÄRIPÄEVA KÄIBEMAKSU KOOL

5päevane koolitus toimub Tartus
02.03.2016–27.04.2016

Koolitusele on oodatud käibemaksuga töötavad praktikud. Lisaks juhid, kes peavad oskama arvestada käibemaksu mõju ja riske enda ärile.

Info ja registreerimine: **Annely Põder,**
telefon **667 0285**, e-post **annely.poder@aripaev.ee**